

Administrația Română

Organul Asociației Generale a Notarilor Comunali din România

APARE LUNAR
REDACTOR: ISAC E. ISACU, NOTAR

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA
TIMIȘOARA I, STR. 10 MAIU No. 3

Prezidiul Asociației Generale a Notarilor Comunali din România.

No. 33/1936.

CONVOCARE.

Convocăm pe Dnii membrii ai consiliului de Administrație și cenzori la ședința, ce va avea loc în **BOCȘA-MONTANĂ** (Caraș), în ziua de **24 IULIE 1936** și următoarele, la orele 9 a. m. în localul notaariatului.

ORDINEA DE ZI.

1. Deschiderea ședinței, constatarea membrilor prezenți.
2. Cetirea și aprobarea sumarului ședinței din 8 Maiu a. c.
3. Raportul președintelui.
4. Raport detaliat asupra fondului căminului și asupra carnetelor cărămizi (registre chitanțiere), eliberate de Asociație, în baza ord. Ministerului Sănătății și Ocrotirilor Sociale, No. 9263 din 20 Febr. 1929.
5. Redactarea, administrarea și situația financiară a revistei „Administrația Română”.
6. Incasarea cotizațiilor și taxelor membrilor.
7. Intocmirea inventarului despre tot activul, pasivul Asociației și al contului de gestiune pentru anul 1935.

8. Intocmirea bugetului pe anul 1936.
9. Fixarea atitudinii față de alte condițiuni profesionale și organe de publicitate.
10. Interpretarea art. 30 din statut, cu privire la exercitarea dreptului de vot.
11. Modificarea statutelor.
12. Cauze interne.
13. Comunicări și interpelări.

Domnii casieri sunt rugați să aducă tabloul compus pe județe, de rămășițele existente în taxe, cotizații de membrii, pentru cămin și la fondul cărămizilor, abonamentelor pentru revista „Administrația Română”, împreună cu toate conturile, actele justificative, rolurile libere de depunere și sumele aflate la dânsii. Dl redactor va aduce cu sine toate numerile din revista Asociației, până azi.

Bocșa-Montană, la 10 Iulie 1936.

Președinte,

GIL. MILENCOVICI.

Secretar General,

ROMUL ARON.

Un important succes al Președintelui Asociației Generale a Notarilor Comunali din România.

— Spre consolidarea materială și morală a Asociației noastre. —

Președintele nostru **Gheorghe Milencovici** în apelul său inimos adresat către toți colegii din țară (v. No. 6/1936 al Revistei „Administrația Română”), a arătat că a primit greaua misiune de a conduce Asociația noastră în momentul când caseria centrală prezenta un deficit de peste 1,000.000 lei. Acest deficit provenea din neplata cotizațiilor de către membrii Asociației.

Se constata un fenomen curios : Pe de o parte Asociația noastră ducea o luptă aprigă și pe toate căile pentru revendicările doleanțelor Corpului Notarial, obținând înlăturarea în mare parte a pericolelor ce ne ameninșau, iar pe de altă parte membrii Asociației exceleau printr'o lipsă de solidaritate profesională și nesocoteau cea mai elementare datorie a unui membru dintr'o corporație: acia de a-și achita cotizațiile către Asociație.

Lucrurile nu puteau merge mai departe în felul aceasta, fără ca însași existența Asociației noastre să nu fie amenințată.

Iată de ce primul pas al noului Președinte a fost îndreptat către consolidarea finanțelor Asociației pentru a putea face față misiunii înalte ce constituie scopul Asociației Generale a Notarilor Comunali din România, care trebuia să fie o puternică grupare profesională, putând prin forța și autoritatea sa morală să asigure celor mai harnici și modești slujbași ai Puterii Executive un trai omenesc și respectul drepturilor, câștigat.

În acest scop la data de 13 Iunie 1936 Președintele nostru **Gheorghe Milencovici** s'a prezentat în audiență la Domnul Subsecretar de Stat **Iuca**, prezentându-i următorul memoriu :

DOMNULE MINISTRU,

Statutele Asociației Generale a Notarilor Comunali din România în urma avizului favorabil al Ministerului de Interne și al Muncii, au fost înregistrate sub Nr. 3709/1934, Tribunalul Ilfov, Secția I. Civilă în ședința publică ținută la 6 Iulie 1934, fiind recunoscută această asociație persoană juridică.

Conform art. 5 alin. b. din Statut „membrii activi ai Asociației Generale a Notarilor Comunali din România sunt toți notarii și subnotarii comunali

activi din țară” și în baza art. 35 din Statut „se vor reține lunar prin statele de retribuțiuni taxele și cotizațiunile anuale lei 200.— fixate de adunarea generală” pe seama Asociației.

În baza acestora, cu onoare Vă rugăm, să binevoiți a dispune ca aceasta cotizație de 200 lei să fie reținută prin Prefecturile de județ în fiecare August a anului, începând cu anul 1934. Acelor membrii, cari nu-și-au achitat cotizațiile pe anii 1934 și 1935, să li se facă aceste rețineri de câte 200 lei anual, în lunile Septembrie și Octombrie a. c.

Cu onoare Vă rugăm, să binevoiți a dispune, ca sumele încasate de Prefecturi, însoțite de un borderou să fie vărsate casieriei centrale a Asociației Generale a Notarilor pe adresa : **Ion Hejdeu, Casierul Central al Asociației notarilor, comuna Cociubamare, poșta Tinca, Jud. Bihor, obligând pe acest casier să elibereze și să trimită Prefecturilor chitanță tăiată dela cotor. Borderoul amintit mai sus trebuie să cuprindă : numele notarului, localitatea unde funcționează, anul pentru care i se face reținerea și suma reținută.**

Cu onoare Vă rugăm să binevoiți a ne aproba această cerere și aceasta cu atât mai vărtos, întrucât o asemenea cererea a fost aprobată și pentru Asociația Generală a Secretarilor de plasă din Țară prin ordinul Ministerului de Interne Nr. 2435 P. din 5 Martie 1936.

Boeșă-Montană, la 1 Iunie 1936.

Președinte :
s. s. MILENCOVICI.

Secretar General :
s. s. R. ARON.

Prin urmare Asociația noastră cerea Ministerului de Interne ca să se reție cotizațiunile membrilor pe seama Asociației de către Prefecturile de județ. Această măsură bine venită va avea ca rezultat evitarea neglijenței condamnabile a unora dintre colegii noștri care nu își plăteau cotizația atât de modestă, beneficiind însă, cu toate aceste, de rezultatele muncii Asociației.

Domnul Subsecretar de Stat **Iuca** apreciind justetea cererii prezentate de Președintele nostru **Gheorghe Milencovici**, a aprobat-o întocmai.

Drept urmare Ministerul de Interne, Direcțiunea Contabilității cu No. 004534 K. din 17 Iunie 1936 a trimis un ordin circular către toate Prefecturile de județ din țară, cu următorul conținut :

Avem onoare a vă comunica, pe verso, copie după adresa No. 18/1936, a Asociației Generale a Notarilor Comunali din România, rugându-Vă să binevoiți a lua cunoștință de conținutul său, și a dispoza satisfacerea cererei de reținere, a cotizațiilor, de câte 200 (două sute) Lei anual, la datele indicate în adresă, îndată după achitarea ordonanțelor emise de Minister, pentru plata salariilor notarilor.

De asemenea, să binevoiți a lua măsuri ca sumele încasate de un borderou, să fie achitate Asociației Generale a Notarilor, pe adresa casierului său, I. Hajdeu, în comuna Cociuba-Mare, oficiul poștal Tinea, jud. Bihor, cerându-se acestuia să elibereze și să vă trimită chitanța din registrul respectiv, în care sumele s'au făcut venit la fondurile Asociației.

MINISTRU : _____ Director :
ss. Indescifrabil. ss. Indescifrabil.

Revista „Administrația Română” această tribună a revendicărilor noastre profesionale, prin mai multe articole a inimoșilor ei colaboratori, a denun-

țat în mai multe rânduri, lipsa de solidaritate a membrilor Asociației, arătând că dacă doleanțele noastre au putut fi nesocotite până acum, este numai din cauza absenței spiritului de jertfă, abnegație și solidaritate a notarilor în vederea binelui comun.

Se cuvine deci, că noi să fim primii care, având această datorie, să felicităm călduros pe Președintele nostru **Gheorghe Milencovici**, pentru această realizare foarte importantă, prin care Asociația noastră se consolidează atât din punct de vedere material, cât și moral.

În scurtul timp de când mult iubitul nostru Președinte Gheorghe Milencovici stă în fruntea noastră a știut să îndrepte multe neajunsuri și președinția D-Sale se anunță foarte rodnică în realizări.

Convinsi că prin activitatea vrednică de toată lauda a Președintelui nostru se va deschide o epocă fericită în viața Asociației noastre, rugăm pe Domnul **Gheorghe Milencovici** să primească din partea noastre cele mai sincere felicitări și mulțumiri fiind asigurați că aceste sentimente sunt expresiunea unanimă a satisfacției tuturor membrilor devotați ai Asociației Generale a Notarilor Comunali din România.

ISAC E. ISACU

Redactorul revistei „Administrația Română”.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cheltuelile de deplasare ale notarilor.

Ministerul de Interne, Direcțiunea Administrației locale a trimis tuturor prefecturilor următorul ordin telegrafic :

Domnului Prefect,

Nu admitem ca bugetele prefecțiilor, pretori sau alt funcționar județean să aibă vreun avantaj material din bugetele comunelor sub nici o formă stop. Notarii vor putea avea maximum Lei 2000 lunar din aceste bugete și aceasta numai acolo unde bugetele pot suporta o asemenea sumă stop. Orice măsură contrarie acestui ordin atrage sancțiunea pentru toți acei cari au contribuit la luarea ei începând cu organul deliberativ și terminând cu cel de tutelă.

p. Ministru Interne **D. Iuca**.

Nr. 14936 din 16 Iunie 1936.

Față de această dispozițiune care a nemulțumit notarii din comunele unde comunicațiile sunt foarte anevoioase și mai ales pe notarii care au în sarcina lor mai multe comune, Președintele nostru **Gheorghe**

Milencovici cu ocaziunea unei audiențe la Dl. Ministeru **D. Iuca**, a prezentat următorul memoriu din partea Asociației Generale a Notarilor Comunali din România :

DOMNULE MINISTRU,

Prin ordinul telegrafic al Ministerului de Interne Direcția Administrației locale No. 14936 din 16 Iunie 1936, s'a fixat pentru notarii comunali o sumă maximă de lei 2.000 lunar, ca cheltueli de deplasare, acolo unde bugetele suportă o asemenea sumă.

Considerând că cei mai mulți dintre notari sunt nevoiți a se deplasa la o distanță de 10-80 km. cu trăsură sau automobilul în cauză oficială, prin urmare cheltuelile efective depășese cu mult suma de 2.000 lei lunar aprobată de Domnia Voastră.

În consecință cu onoare vă rugăm să binevoiți a admite ca indemnizația de transport să fie fixată la **minimum** de 2.000 lei lunar pentru una comună și la **maximum** de 5.000 lei lunar pentru două sau mai multe comune.

Aceasta din motivul că notarul comunal este cel mai slab retribuit dintre funcționarii de Stat, care din salariul său sub minimumul de existență nu este în stare a suporta și cheltueli de deplasare, mai ales că prin legea de modificare a legii avocaților a pierdut aproape în întregime venitele isvorâte din taxe pentru lucrări particulare, venituri cari în parte întregeau salariul său.

București la 30 Iunie 1936.

Președinte,

Secretar general.

G. MILENCOVICI.

R. ARON.

DI Ministru D. Iuca a soluționat favorabil cererea Asociației Generale a Notarilor Comunali din România- dând un ordin circular în sensul căruia pentru notarii cari au în sarcina lor două sau mai multe comune, Ministerul a aprobat ca indemnizație de transport o sumă de maximă de Lei 4.000.—

Iată adresa Ministerului de Interne către Asociația Generală a Notarilor Comunali din România :

România.

MINISTERUL DE INTERNE
Direcțiunea Administrației locale.

No. 18130 din 8 Iulie 1936.

Asociației

Notarilor comunali din România.

Boeșă-Montană.

Ca rezultat al adesei Dvs. No. 12/936, avem onoare a vă răspunde că, pentru notarii cari au în sarcina lor două sau mai multe comune Ministerul a aprobat ca indemnizație de transport o sumă maximă de lei 4.000.—, în care sens s'a dat ordinul circular No.

p. MINISTRU,
Virgil Ionescu Darzeu.

Director,
Const. Manu.

A doua fază a luptei noastre pentru revendicarea drepturilor câștigate.

În coloanele revistei noastre s'a arătat apriga luptă dusă în corpurile leguitoare ale țării de către Asociația noastră prin glasul energic al Domnilor Parlamentari și Senatori care au înțeles să sprijine Corpul Notarial, susținând cu toată căldura revendicările juste ale Notarilor Comunali din România.

Acești distinși Parlamentari și Senatori cărora Asociația noastră le păstrează pentru totdeauna o adâncă recunoștință, sunt: **Octavian Furlugeanu, Dr. Aurel Mîlea, Radu Roșculeț, Dr. Nerva Traian Cosma, Dr. Dimitriu Gafton, E. Lobonțiu, Col. Petrescu, L. Nasta, N. Birtea, M. Manoilescu, Jumanca, Pleș, Fenyș și Taplan.**

Am publicat în Revistă și rezultatele ce s'au putut obține grație ajutorului distinșilor noștri prieteni care cu toată autoritatea lor au stat alături de noi.

S'a obținut astfel ceea ce în împrejurările date se putea obține. Totuși în noua Lege Administrativă s'a strecurat dispozițiunea cuprinsă în al. III. al art. 132, care violează drepturile câștigate a unei categorii de notari.

Colegii noștri **Ionel V. Vlad și N. F. Grigoriu** au dezvoltat în paginile Revistei noastre ce nedreptate se face notarilor în acest articol, care nesocotește munea plină de abnegațiune a unor funcționari, căci aceștia nu poartă nici-o vină pentru faptul că atunci

când ei au fost numiți în postul de notar, legile administrative în vigoare nu le-a cerut pregătirea de studii, ce le impune astăzi noua lege administrativă din 27 Martie 1936.

Lupta trebuie deci continuată de data aceasta în fața **justiției**, căci **legiutorul** și-a depus deja cuvântul. Iată deci a doua fază în care intră revendicările noastre: **lupta în fața justiției.**

Unii dintre colegii noastre au și pornit acțiuni în justiție pentru obținerea anulării art. 132 din legea administrativă ca **anticonstituțional.**

Astfel DI **M. F. Grigoriu** Președintele Asociației Notarilor Comunali, secțiunea Iași, a introdus la Curtea de Apel Iași o acțiune în contenciosul administrativ, prin care urmărește anularea art. 132 din legea administrativă, pe motivul că acest text de lege lezează drepturi câștigate.

Deși o lege nu se poate anula prin contenciosul administrativ care este o cale de atac prevăzută pentru anularea acțiunilor administrative de autoritate ale Puterii Executive Centrale, totuși Domnul M. F. Grigoriu la îndemnul unui distins avocat ieșan a introdus acțiunea în contencios la Curtea de Apel Iași, care urmând a se declara de incompetentă, va transpune desigur dosarul la Inalta Curte de Casație și

Justiție, singură cu cădere de a declara în secțiuni unite un text de lege de anticonstituțional.

Într-adevăr art. 103 din Constituție prevede următoarele: „Numai Curtea de Casație în secțiuni unite are dreptul de a judeca constituționalitatea legilor și a declara inaplicabile pe acelea care sunt în contrari constituției”.

Suntem în situația plăcută de a anunța colegii noștri, că președintele nostru **Gheorghe Milencovici** a luat măsurile cuvenite ca primul proces care va

ajunge înaintea Secțiunilor Unite ale Inaltei Curți de Casație, în care se urmărește declararea art. 132 din Legea Administrativă de **anticonstituțional**, să fie susținut de Asociația Generală a Notarilor Comunali din România angajând în acest scop un distins avocat specialist în materie, iar după ce Inalta Curte de Casație va declara art. 132 din Legea Administrativă ca anticonstituțional, se vor face demersuri de către Asociațiune pentru abrogarea lui.

„Administrația Română”.

Problema fostului subnotar.

În Ardeal și sub vechiul regim, mai în toate comunele rurale mari, exista funcțiunea de subnotar.

Această funcțiune era ocupată de candidatul recrutat în aceleași condițiuni ca și notarul.

Subnotarii au făcut parte din corpul notarilor, fiind salarizați ca și aceștia, bucurându-se de građații, și fiind membrii ai Casei Gen. de Pensii.

Viitorii notari se recrutau dintre subnotari, în ordinea vechimii, și a notelor calificative.

Legea pentru organizarea administrației locale din 1929, având la bază ideea descentralizării administrative printre altele a lăsat și pe notar la latitudinea consiliului comunal de către care a fost ales, devenind funcționar comunal și salarizat de către comună.

În 1930, în urma intervențiilor și luptelor duse notarii, au reușit să treacă din nou la altă, devenind notarul iarăși organul puterii centrale. În acest timp colegii notari cu, sau fără intenție, s'au eschivat de colegii mai tânări „subnotari” colaboratori în atribuțiunile lor, recrutați în aceleași condițiuni, lăsându-i pe aceștia la discreția consiliului comunal și salarizați fiind de către comună, pierd apoi și calitatea de membrii ai Casei Gen. de Pensii.

Sunt însă cazuri unde subnotarul are vechime în serviciul comunei mai mare ca notarul, și având cunoștințe în administrație cu mult mai ample, influențele politice însă l'a păstrat de bun tot în funcțiunea de subnotar.

Aceste ar fi principalele motive pentru cari subnotarii au avut soarta vitregă de până acum.

Școlile de notari din Ardeal înființate conform art. 369 din Legea Administrativă 1925, unde aveau acces candidații și bacalaureat la bază, (cu mici excepții în cazul când se obținea dispensă dela Minister) și cari în baza cursurilor și examenelor, eliberau candidaților „diploma de notar” au fost desființate,

avându-se în vedere noile numiri de notari dintre licențiații absolvenți ai cursurilor școlii superioare de notari.

Legiuitorul noiei Legi Administrative conf. art. 129, alin. 3 a trecut alături de licențiați și pe cei cu diploma de notar din Ardeal; aceștia însă nu vor putea avansa la gradul de pretor.

La art. 129 al Legii Administrative este de remarcat, că nu trebuie a se confunda diploma de notar cu absolvența școlii de notar dela art. 132, lit. d., eliberată de către școlile de notari din Vechiul regat, unde candidații intrau fără clase secundare.

Să revenim însă la probleme fostului subnotar în funcțiune din Ardeal, care în conformitate cu art. 132 al noiei Legii Administrative nu mai există, devenind notar stabil, îndeplinind condițiunile legii, chiar și ale art. 129, unde a intrat alături de licențiați.

Este dreaptă această dispozițiune deoarece diploma de notar a fost câștigată de candidatul cu bacalaureat la bază care s'a mulțumit cu perspectiva unei modeste slujbe de notar comunal rural.

Subnotarii actualei legi creați conform art. 133 nu se vor confunda cu secretarii de notari, și subnotari din legiuirile trecute, cari aveau aceeași pregătire ca notarii și erau încadrați în S. F. P. (art. 184 din 1929) cu drepturi bine determinate. Aceștia neîndeplinind condițiunile legii au devenit subnotari cu atribuțiuni egale notarilor, ocupând aceeași funcțiune, dar fără stabilitate și fără ca aceasta funcțiune să-le asigure vre-un drept, fiind funcționari provizorii, salarizați din bugetul Ministerului de Int.

Se naște întrebarea: Ce se întâmplă cu subnotarii din Ardeal ai legiuirilor trecute, cari îndeplinesc și condițiunile actualei legi?

Aceștia, dacă îndeplinesc condițiunile legii conf. art. 132, rămân notari stabili cu atribuțiuni

proprii.

Regulamentul legii care nu este încă aprobat, va stabili atribuțiunile notarilor în comunele mari, unde a funcționat și subnotarul devenit notar în urma noiei Legii Administrative.

În ceea ce privește salarizarea, art. 245 al Legii Administrative, zice: „Orice funcțiune creiată prin aceasta lege, care ar urma să fie plătită de Stat prin bugetul Ministerului de Interne, va fi înscrisă în bugetele administrațiilor locale până ce finanțele Statului va îngădui să suporte aceasta cheltuială”.

Art. 181, pct. 8 prevede a se lua în bugetul administrației comunale o contribuție de 15% pentru Casa Gen. de Pensii calculată asupra totalului salarului bugetar.

Țin să mai adaug că fostului subnotar îi compete afară de locuință, iluminat și încălzit dela comună, și indemnizație de transport fixată după împrejurări, și mijloacele comunei.

Legiuitorul noiei Legii Administrative ne-a făcut a sfânta dreptate nouă, celor mai oropsiți funcționari, cari la bătrânețe, istoviți de muncă eram expuși la zile negre.

Datori suntem toți foștii subnotari din Ardeal, să aducem profunde mulțumiri Dluji **Senator Laurențiu Oanea**, Dlor Deputați **Emil Labonțiu** și **Emil Folea**, cari au sprijinit și susținut la desbaterea proiectului în Parlament justă cauză a noastră.

Gheorghe Anghel, s. notar.

Solidaritatea profesională.

Idea de solidaritate se compromite zi-de-zi în detrimentul indivizilor cari nu-și înțeleg menirea în cadrul de activitate profesională, activitate care tinde exclusiv la ameliorarea situației deplorabilă, în care se sbate întreaga categorie a funcționarilor administrativi din țară.

Energiile depuse pe tărâmul revendicării drepturilor funcționarilor de către atâți inimoși conducători ai asociațiilor profesionale a diferiților funcționari administrativi, se lovesc la fiecare pas de indiferența și lipsă de concurs și solidaritate a membrilor.

O înviorarea a stărilor de lucruri, cari dăinuiesc în sânul asociațiilor profesionale, se resimte, dar aceasta nu poate ajunge la o intensificare a forțelor pentru a forma un zid de apărare, în fața celor care vor să ne răpească drepturile câștigate, prin muncă și sacrificii, deoarece membrilor societari le lipsește sentimentul de solidaritate, ceeace este sursa principală a neajunsurilor cari s'au creiat.

Lipsa de solidaritate între membri componenți ai asociațiilor profesionale, este cauza prăbușirii idealului, pentru care asociațiile au fost creiate.

Funcționarii administrativi, îmbrățișând cariera în condițiuni de servilism politic, n'au curajul de solidaritate, n'au curajul răspunderii din care cauză, nu aduc nici un aport pentru ameliorarea situației vitregi în care sunt aruncați, și se mulțumesc să sufere consecințele ce decurg din această situație, fără ca să se deștepte din letargie.

È suficient să privim celelalte asociațiuni profesionale, pentru a ne da seama de progresele ce le au realizat, pe când asociațiunile administrative sunt în regres.

S'a întrebat oare cineva, cari sunt cauzele acestor regrese? S'a găsit oare în sânul acestor asociațiuni profesionale administrative o voință, care să impună solidaritatea și să arate neajunsurile ce se creiază clasei funcționarilor administrativi din întreaga țară?

Nu! N'a fost nimeni și nu va fi, atâta timp cât sentimentul de solidaritate profesională nu se resimte pretutindeni.

Invidia și perfidia, care își caută locașul prin rândurile funcționarilor, urmărește desacordul, care trebuie evitat, și, în ciuda tuturor acestor încercări de propagare a discordiei profesionale, trebuie ca să strângem rândurile ațintindu-ne privirea către salvarea breslei, căreia ne-am dedicat din tinerețe.

Care dintre funcționarii administrativi, nu se simte indignat, văzând răpirea drepturilor câștigate cu atâtea sacrificii, și, care n'ar surade și nu s'ar îmbărbăta la muncă, sperând în progresarea funcțiunei cu care este investit?

Dar, tu breslă nenorocită, dela cine aștepți mântuirea, când tu însuși nu-ți cunoști îndeajuns situația în care te sbați.

Voi toți cei ce v'ați dedicat acestei cariere de funcționari administrativi strângeți-vă rândurile, cultivați-vă în spiritul de solidaritate profesională și deșteptați-vă din letargie, pentru că pe viitor, aportul vostru de muncă să fie recunoscut de întreaga suflare românească.

Prin voință vom învinge, vom trece peste toate obstacolele, spre triumful breslei administrative, căci altfel în zadar vă plângeți, tot noi suntem vinoavați de soartea, în care ne sbatem azi.

Metodie Nicoară.

Dela Asociațiile secretarilor de plasă și notarilor comunali din România.

Rezultatul audiențelor la ministerul de interne.

O delegație compusă din reprezentanții asociațiilor generale a secretarilor de plasă și notarilor comunali din România în frunte cu d-nii dr. Paleău Gheorghe, Ionescu Nicolae, Gheorghie T. Vasile, vicepreședinții asociației generale a secretarilor de plasă și Milencovici Gheorghe, președintele, Romul Aron secretar general al asociației generale a notarilor comunali din România, în ziua de 30 Iunie a. c. s'a prezentat în audiență la d. ministru D. Iuca, cerând relațiuni cu privire la stabilitatea în funcțiune a secretarilor de plasă și notarilor comunali în lumina noii legi administrative.

D. ministru Iuca, a binevoit a repeta asigurările date la data de 13 Iunie a. c. spunând că între notarii comunali nu se vor face transferări.

În ceea ce privește pe secretarii de plasă, a dat asigurări că numărul celor cari vor fi înlocuiți va fi foarte mic.

Cu această ocaziune, d. ministru Iuca, a dat dispozițiuni d-lor prefecți de județe, de felul cum trebuie interpretat ordinul telegrafic cu privire la îndemnizațiile pretorilor, notarilor și altor funcționari județeni, în sensul că acel ordin nu se referă la în-

demnizațiile și accesoriile ce trebuie înscrise în bugetele comunelor, pentru secretarii de plasă și notarii comunali, ci numai la îndemnizațiile ce au fost înscrise în bugetele comunelor în favorul pretorilor și celorlalți funcționari județeni, deci pentru secretarii de plasă și notarii comunali, trebuie necondiționat înscrise aceste îndemnizații.

În ceea ce privește îndemnizațiile de transport, convenite notarilor comunali, quantumul de 2000 lei, lunar, se referă numai la notarii comunali cu o singură comună.

În această privință, s'au dat dispozițiuni din partea ministerului de interne, tuturor prefecturilor de județ.

Totodată, d. ministru, găsind întemeiată cererea cu privire la secretarii de plasă netitrați, a promis că va da dispozițiuni d-lor prefecți să ordonanzeze și achite îndemnizațiile de transport, încălzit și luminat, tuturor secretarilor de plasă și celor netitrați, cari îndeplinesc funcțiunea de secretari de plasă, atât timp cât vor funcționa în această calitate. („Universul” din 4 Iulie 1936).

Moțiunea Congresului Funcționarilor Publice din Decembrie 1935.

de : AL. SILVIAN, doctor în drept.

În zilele 6, 7 și 8 Decembrie 1935 s'a ținut în București, Congresul General al Funcționarilor Publici din întreaga țară, organizat de „Federația Generală a Asociațiilor Profesionale de Salariați Publici”, la care au luat parte nenumărate Asociațiuni profesionale reprezentând diferite categorii de slujbași publici.

După trei zile de furtunoase dezbateri, Congresul a votat o moțiune cuprinzând două categorii de deziderate : unele generale privind toate categoriile de funcționari publici și altele speciale referitoare la anumite categorii : funcționarii C. F. R., funcționarii financiari, dactilografele de Stat etc.

Spicim câteva din dezideratele, cari ni s'au părut mai interesante și care sunt demne de tot interesul :

Aplicarea Statului funcționarilor publici și funcționarilor comunali. Nu am înțeles niciodată de ce acești funcționari sunt puși afară de lege.

Să se asigure mai bine stabilitatea și chiar inamovibilitatea. Este cunoscut abuzul care se face cu mutările „în interesul de serviciu”. Funcționarul X este mutat din orașul A în orașul B în locul funcționarului Y care este trecut în locul primului. Una din două : ori funcționarul X este un element rău și atunci el este tot atât de dăunător și în orașul A și în

orașul B, ori este un bun funcționar, ce nu trebuie să canat.

Înaintări automate dela clasă la clasă și **înaintări la alegere** dela grad la grad.

Salarizarea să fie prevăzută chiar în Statut, adică în lege, iar nu numai în buget cum se procedează acum.

Instanțe de apel și de recurs pentru judecata disciplinară a funcționarilor publici. Este o tendință generală ca instanțele disciplinare să fie jurisdicționalizate, astfel ca cel chemat în judecată și a cărui situație este în joc, să se bucure de toate garanțiile a unei judecăți serioase. Congresul mai formulează dezideratul ca în compunerea instanțelor disciplinare să intre și reprezentanții ai asociațiilor profesionale.

Responsabilitatea personală a funcționarilor. Astăzi această chestiune este reglementată de art. 31 și 99 Constituție, art. 6 și 7 legea contenciosului administrativ din 1925, art. 147 și urm. codul penal, art. 13 din Statut și art. 28 din regulamentul Statutului, toate aceste texte coraborate cu art. 998 cod. civil.

Abrogarea tuturor dispozițiilor din diferitele legi cari derogă la Statutul funcționarilor publici. Acest deziderat este foarte important. Prin realizarea lui s'ar pune capăt anarhiei legislative, care dă loc la atâtea încurcături și la interminabile controverse în jurul conflictului dintre Statut și nenumăratele texte statutare risipite în cele mai diverse legi: "legea cadrului disponibil, al cadrului auxiliar, legea pentru unele măsuri financiare urgente, etc., la cari putem adăuga ultima avalanșă de așa numite „decrete”, încât putem socoti abrogat aproape în întregime Statutul funcționarilor publici. Pentru îndreptarea răului este necesară făurirea unui nou Statut și respectarea lui integrală nu numai de administrațiune, dar și de legimitor care atunci, când vrea să modifice situațiunea funcționarilor să fie constrâns să modifice însuși Statutul, nu să abuzeze de dispozițiuni ascunse în diferite legi votate prin spurindere. În felul aceasta controlul Parlamentului și al opiniei publice, sunt mai serioase.

Armonizarea și normalizarea salariilor. Prin normalizare Congresul înțelege fixarea unui salariu minim care să asigure un minimum de existență. Oricine înțelege că un licențiat numit impiegat stagiatar nu poate trăi cu un salariu brut 2600 lei (cu reținerile pentru pensie, impozite, etc. 2400 lei). Pe de altă parte fixarea unui salariu maxime de asemenea normal. Astăzi nimeni nu poate avea un salariu mai mare ca salariul unui ministru, chiar dacă are mai multe funcțiuni (art. 3 decretul eumului din 18 Aug. 1934, ratificat prin legea dia 18 Aprilie 1955).

Tot cu privire la salariu, Congresul mai cere să se acorde sporuri corespunzătoare prețului curent al

chirilor, precum și sporuri și ajutoare pentru fiecare copil. Această chestiune a copiilor este și o problemă națională.

Prohibirea cu totul a cumului.

Raționalizarea serviciilor publice. Este adevărat că în România avem un procent de funcțiuni prea mare, raportat la numărul populației. Cu toate acestea funcționarii noștri muncesc foarte mult tocmai din pricină că lucrul nu este simplificat prin raționalizare.

Înființarea de școli pentru pregătirea profesională a funcționarilor publici. Este curios că pentru orice profesiune intelectuală se cere o pregătire specială. Numai funcționarul public poate fi orice: licențiat în fizico-chimice sau teologie. De aceea el este socotit un diletant, funcțiunea publică o sinecură bună pentru oameni cari nu sunt buni de nimic, iar numirea în funcțiune o căpătuiată politică. S'a susținut că Facultățile de Drept prepară îndeajuns pe vitorii slujbași. În primul nu este adevărat că toți funcționarii sunt licențiați în drept. Dar chiar dacă n'ar fi aceasta, încă socotim pe funcționarul licențiat în drept insuficient pregătit. În adevăr Facultățile noastre juridice sunt organizate foarte bine pentru a pregăti pe juriști: avocați sau magistrați. Administratorul însă nu are nevoie nici de drept roman, nici de drept civil, nici de drept comercial și nici de drept penal. El trebuie să cunoască alte discipline, din cari unele nu au nicio legătură cu știința juridică: statistica, contabilitatea publică, documentarea administrativă, etc. Pe de altă parte nu se poate vorbi de o înjosire a Facultăților de Drept prin spunerea licențiaților în drept măcar unor **cursuri de perfecționare** — deziderat exprimat prin moțiuni pentru toți funcționarii — cursuri predate de profesori cu competență recunoscută în științele administrative, mai ales că nimeni nu se simte jignit de art. 37 din Statutul funcționarilor publici, care obligă pe toți slujbașii să dea un examen de capacitate.

Numai printr'o severă pregătire profesională, funcționarul public va putea fi mai bine pregătit, mai demn, iar funcțiunea publică mai puțin accesibilă tuturor diletanților 1). Legea administrativă din 27 Martie 1936 a satisfăcut în parte, aceste cerințe prin art. 125, 129, 132, 237 și 238, când în căderea Institutului Regal și Științe Administrative și Școlii Superioare de Documentare și Știința Administrative, precum și Școlii de Științe de Stat, pregătirea și desăvârșirea funcționarilor publici administrativi.

Un alt deziderat important este **abrogarea tuturor măsurilor excepționale** decretate de guvern în disprețul drepturilor câștigate ale slujbașilor. Este timpul să se desființeze și cadrul disponibil, o sfida-

re la adresa funcționării (vezi legea cadrului disponibil din 4 Maiu 1933).

Incetarea sistemului de a ocupa funcțiuni prin delegație, foarte obișnuit în Ministerul de Finanțe. Un singur exemplu este edificator: Din 156 administratori financiari actualmente în funcțiune, numai 103 sunt titulari, iar restul de 53 exercită funcțiunea de administrator financiar prin delegație (vezi articolul Dlui C. Ștefănescu, insp. în Min. de Finanțe, intitulat Sub regimul excepțional al înaintării lor publ.

în Revista Funcționarilor Publici 1936, No. 3-4, p. 4-8).

Citind această Moțiune vedem, că dezideratele funcționării nu au nimic revoluționar și, cu puțină binevoință ar putea fi satisfăcute. Mare parte din ele nici nu au caracter inovator, ci sunt mai degrabă sugestii pentru respectarea stării legale actuale și în special a Statutului funcționarilor publici.

(Extras din „Revista de Drept Public” No. 1/1936).

DOCTRINĂ.

Inconstituționalitatea art. 132 din legea administrativă

din 27 Martie 1936.

— Consultațiune dată Asociației Generale a Notarilor Comunali din România. —

de : EMIL BOTIȘ,

Doctor în Drept din Paris, avocat, Timișoara.

Art. 132 din nouă legea Administrativă glăsuiește astfel: **Secretarii de plasă, actuali notari și subnotarii în funcțiune, care nu îndeplinesc condițiunile art. 127 și 129, sau nu au titlu academic, vor fi declarați notari stabili dacă îndeplinesc una din următoarele condițiuni :**

a) sunt absolvenți ai cursului inferior de liceu, școală normală sau seminar ;

b) sunt absolvenți ai școalelor comerciale de agricultură sau profesionale ;

c) sunt absolvenți ai școalei de științe de Stat sau ai școalei de documentare și de științe administrative ;

d) sunt absolvenți școlilor de notari ;

e) foștii plutonieri, sergenți, furieri sau instructori ;

f) sunt notari de cel puțin 10 ani neîntrerupți ;

g) invalizii de războiu ;

h) notarii declarați definitiv (stabili) înainte de promulgarea acestei legi.

Toți aceștia nu au însă dreptul la gradații dacă nu au cel puțin 6 clase de liceu sau echivalentul său (1).

(1) **Art. 127 :** Secretarul plășii este recrutat dintre notarii numiți potrivit art. 129, sau acelor aflați azi în funcțiune și având titlu academic.

El este numit de Ministerul de Interne, după recomandarea prefectului și se bucură de dispozițiunile legii statului funcționarului publici ca și de avantajele date prin prezenta lege notariilor. Indemnizațiile de transport, locuință, iluminat și încălzit cuvenite secretarilor de plasă vor fi prevăzute în bugetul județului.

Prin urmare art. 132 face distincțiune, în ce privește dreptul la gradații între secretarii de plasă, notarii și subnotarii cari : au 6 clase de liceu sau echivalentul lor, și cei care nu au aceste studii.

Este evident că acesta dispozițiune nu poate avea un caracter retroactiv și deci nu poate atinge drepturile câștigate a notarilor comunali legal numiți în baza legiilor administrative în vigoare la data numirii lor (care permiteau numirea în postul de notari comunali și acelor candidați care nu aveau cele 6 clase de liceu) respectiv dispozițiunile Statutului Funcționarilor Publici.

A admite contrarul ar însemna că art. 132 din noua Lege Administrativă este inconstituțional violând art. 5 din Constituțiune care prevede că „Românii se bucură... de toate drepturile stabilite prin legi”. Drepturile câștigate pe baza unor dispozițiuni legale sunt drepturi stabilite prin lege. Nesocotirea

Art. 129 : „Dela punerea în aplicare a acestei legi, nici-o numire de notar nu se va putea face decât dacă candidatul, pe lângă condițiunile cerută de legea statutului funcționarilor publici, are licența în drept sau a Academiei Comerciale, secția administrației publice a absolvit cursurile școalei superioare de notari sau orice alte cursuri speciale de pregătire de pe lângă Ministerul de Interne.

Notarii în funcțiune, care în momentul promulgării prezentei legi, nu îndeplinesc condițiunile acestui articol, se vor bucura de dispozițiunile legi, dacă ulterior au câștigat unul din cursurile academice cerute în acest articol.

De asemeni vor putea fi numiți notari acei care la data data promulgării prezentei legi au diploma școalei de documentare și de științe administrative, a școalei superioare de științe de Stat, sau a școalelor de notari, aceștia nu va putea însă, avansa la gradul de pretor.

acestor drepturi printr'o nouă lege violează textul constituțional citat și deci urmează ca, în speță, art. 132 din Legea Administrativă să fie declarat de anticonstituțional de către Secțiunile Unite a Inaltei Curți de Casație și Justiție.

Art. 132 din legea nouă Administrativă mai violează principiul neretroactivității legilor (2), la care această lege nu a făcut derogare **expresă**. Este știut că numai o lege interpretativă este retroactivă, ceea ce, în speță, nu este cazul, legea din 27 Martie 1936 nefiind o atare lege.

II.

În speță, drepturile al căror violare atrage după sine inconstituționalitatea art. 132 din legea nouă Administrativă sunt: drepturile la gradații și drepturile la înaintare, prevăzute de Statutul Funcționarilor Publici.

Dreptul la grad și înaintare este o consecință legală a numirii funcționarului la fel ca, stabilitatea, salariul, concediul, pensiunea etc.

Deosebirea între dreptul la grad și dreptul la înaintare rezidă în următoarele: Sunt cazuri când funcțiunea nu permite înaintarea, lipsindu-i funcțiunii respective scara hierarhică. În acest caz gradațiile ce se cuvine funcționarului după vechimea în serviciu echivalează cu o înaintare pe loc. Atât înaintarea cât și gradațiile sunt drepturi inerente oricărei funcțiuni publice.

„Prin gradație se înțelege acel spor de salariu atribuit de unele legi în anumite condițiuni și după un anumit stagiul unor categorii de funcționari cari odată numiți n'au putința de a fi înaintați până la sfârșitul funcțiunii lor. Este vorba de acele funcțiuni care prin natura lor resping orice idee de avansare, cum ar fi cea îndeplinită de membrii corpului didactic.” (v. J. H. Vermeulen: Statutul Funcționarilor Publici, p. 383).

Pe de altă parte dreptul la înaintare este prevăzut de art. 62 din Statutul Funcționarilor Publici după cum urmează: „Funcționarii aflați în serviciu la punerea în aplicarea a acestui Statut și care se găseau la funcțiune în 1916, chiar dacă nu au titlurile de studii cerute, pot înainta până la gradul de director inclusiv”. (v. art. 34, 36, 71 din legea S. F. P. și art. 119, din Regulamentul S. F. P.)

În fine dreptul la gradații pentru notarii comunali, secretarii de plasă și subnotarii este prevăzut chiar de către alin. III. din art. 132, suscitată.

(2) Principiul înscris în art. 1 C. C. Rom. după care legea d' pune numai pentru viitor și nu are putere retroactivă, nu este de ordin constituțional, așa că legimitorul poate edicta legi cu putere retroactivă, în diferite împrejurări, fără ca ele să fie ne constituționale, deoarece constituția din 1923 nu proclamă un principiu contrariu și nu prohibă edictarea legilor cu efect retroactiv. (Cas. Secțiuni Unite Dec. din 16 Ianuarie 1936 Bul. Uniunii Av. 1936 p. 56. 31/927 Pand. Săpt. 26/927; 5/929 P. S. No. 10/927).

III.

Se știe că inconstituționalitatea legilor se declară de către Secțiunile Unite a Inaltei Curți de Casație în cadrul unei proces care a ajuns în fața lor, după ce a străbătut toate gradele de jurisdicție, afără de cazul când reclamantul consimte la suspendarea judecării fondului procesual până la tranșarea prealabilă a excepțiunii de inconstituționalitate. Suspendarea e posibilă numai în cazul când **pârătul** ridică această excepțiune și reclamantul consimte la suspendarea judecării fondului. În cazul când chestiunea constituționalității ar fi ridicată de însuși reclamantul din proces, în acest caz suspendarea nu este inadmisibilă. (Apel București. dec. No. 131 din 24 Mai 1933, Rep. Jurispr. Adm., 1934, col. 511; Cas. III. Dec. No. 87 din 22 Ianuarie 1934, Rep. Jurispr. Adm., 1936, col. 642).

Inconstituționalitatea legii se ridică de partea interesată, în proces, pe cale de excepțiune.

Dacă reclamantul consimte la suspendarea judecării până la clarificarea chestiunii constituționalității, instanța de fond sau de apel suspendă judecarea procesului și înaintază dosarul Inaltei Curți de Casație.

Dacă însă reclamantul nu a căzut de acord asupra suspendării judecării în fond a pricinii până la soluționarea excepțiunii de inconstituționalitate a legii în chestiune, procesul va străbate toate gradele de judecată (Tribunal — Curte de Apel — Inalte Curte de Casație, sau: Judecătoria — Tribunal — Curte de Apel sau Curte de Apel ca Instanță de Contencios Administrativ — S. III a Curții de Casație, etc.), și în cazul acesta chestiunea constituționalității apare sau ca un motiv de casare dedus înaintea Inaltei Curți de Casație sau ca un recurs special de inconstituționalitate atunci când pricina se tranșează în ultima instanță la Tribunal sau Curtea de Apel, cu deosebire că toate motivele de casare vor fi judecate de secțiunea respectată a Inaltei Curți de Casație, iar motivul de casare bazat de inconstituționalitatea legii numai de Secțiunile Unite ale Inaltei Curți de Casație (v. art. 29 din legea Curții de Casație din 31 Martie 1932).

În conformitate cu art. 29 din suscitata lege și jurisprudența constantă incidentul (excepțiunea) inconstituționalității legii poate fi ridicată în orice fază a procesului, chiar și înaintea Inaltei Curți de Casație cu ocazia judecării recursului, fiind inconstituționalității legilor o chestiune de **ordine publică**. Odată ce procesul a fost definitiv tranșat de către Inalta Curte de Casație, nu se mai poate ridica chestiunea inconstituționalității, deoarece procesul s'a stins și Secțiunile Unite ale Inaltei Curți de Casație nu pot fi sesizate cu o cerere directă. Ne mai fiind

proces nu se va putea examina chestiunea inconstituționalității. In ce privește termenul în care trebuie înaintat recursul special de inconstituționalitate, s'ar părea că el poate fi înaintat oricând, deoarece art. 29 din Legea Curții de Casație nu prevede nici un termen de decădere pentru introducerea recursului special de constituționalitate. Cu toată aceste jurisprudența Secțiunilor Unite a stabilit că procesul în care s'a ridicat chestiunea inconstituționalității, trebuie să-și urmeze căile procedurale și deci chiar și în cazul când nu există decât un singur motiv de recurs, acel al inconstituționalității, atât recursul cât și în prealabil apelul trebuie înaintat în termen. (Cas. S. U. Dec. 42 din 12 Octombrie 1933- Rep. Jurispr. Adm. 1934, co. 70).

IV.

Din toate cele expuse mai sus rezultă că inconstituționalitatea legilor se judecă de Secțiunile Unite ale Inaltei Curți de Casație sesizate de către instanțe competente de a judeca fondul procesului însă incompetente de a se pronunța asupra excepțiunii de inconstituționalitate ridicată de o parte din proces (reclamant sau pârât) și care lege trebuie să tranșeze litigiul.

V.

Urmează să răspundem la următoarele întrebări: 1. Cine se poate prevala de inconstituționalitatea art. 132 din Legea Administrativă și 2. Cum și prin ce căi se poate obține declararea acestui articol de anticonstituțional de către Secțiunile Unite ale Inaltei Curți de Casație.

1. Toți cei vizați de aliniatul ultim al art. 132 din Legea Administrativă, adică secretarii de plasă, notarii și subnotarii care nu au cel puțin 6 clase de liceu sau echivalentul său se pot prevala în proces, pe cale de excepțiune, de anticonstituționalitatea susziselui articol.

2. Calea de atac prin care se poate pune în discuțiune chestiunea inconstituționalității art. 132 din Legea Administrativă este calea contenciosului administrativ.

Conform art. 1 din legea pentru contenciosul administrativ din 23 Decembrie 1925 „Oricine se preînde vătămat în drepturile sale printr'un act administrativ de autoritate făcut cu călcarea legilor și a regulamentelor sau prin reaua voință a autorităților administrative de a rezolva cererea privitoare la un drept, poate face cerere, pentru recunoașterea dreptului său la instanțele judecătorești competente arătate mai jos”.

Prin urmare pentru a porni o acțiune în contenciosul administrativ trebuie să existe, pe lângă celelalte condițiuni cerute de Legea din 23 Decembrie

1925, violarea unui drept printr'o deciziune administrativă, sau printr'un refuz de a da o deciziune.

De ex. : Un notar comunal, să-l numim Popescu Ion, din categoria celor vizați de aliniatul ultim al art. 132 din legea administrativă, nefiind absolvent al cursului inferior de liceu, dar având drepturi câștigate în temeiul legilor administrative în vigoare la data numirii lui, are drept la gradații conform legii Statutului Funcționarilor Publici și a legii administrative din 27 Martie 1936 (art. 132; v. mai sus).

Colegii săi diplomați obțin gradația, el însă nu. Văzând aceasta Popescu Ion, face o cerere la Ministerul de Interne în care el cere acordarea gradației cuvenite după anii serviți. Ministerul însă refuză invocând art. 132 din legea administrativă, sau nu răspunde timp de 30 de zile.

In cazul acesta lui Ion Popescu nu-i rămâne altceva de făcut de cât să înainteze la Curtea de Apel respectivă o acțiune în contencios invocând violarea drepturilor sale câștigate și la judecarea pricinii va ridica înaintea Curții excepțiunea de inconstituționalitate a art. 132 din legea administrativă. Pricina va ajunge pe calea de apel prevăzută de legea contenciosului administrativ înaintea secțiunii a III-a a Inaltei Curți de Casație. Aceasta considerând că procesul nu se poate soluționa fără tranșarea chestiunii de inconstituționalitate ridicată de reclamant pe cale de excepțiune după judecarea celorlalte motive de recurs va transpune dosarul Secțiunilor Unite pentru a se pronunța asupra constituționalității art. 132.

VI.

In ce privește termenul în care trebuie înaintat acțiunea în contenciosul administrativ, legea pentru contenciosul administrativ din 23 Decembrie 1925, la art. 4, prevede că acțiunile în contencios pot fi înaintate oricând, exceptând numai acțiunile în contencios pornite în cazul de înlocuire, mutare sau punere la retragere în contra legii a funcționarilor inamovibili legal numiți, care acțiuni trebuie înaintate în termen de 30 zile libere dela publicarea deciziunii de înlocuire, mutare sau punere în retragere în Monitorul Oficial sau la 30 zile libere dela înregistrarea cererii funcționarului respectiv de a re-veni asupra deciziunii.

Prin urmare, în speță, notarii, subnotarii și secretarii de plasă al căror drepturi câștigate au fost violate printr'o deciziune a Ministerului de Interne dată în aplicarea art. 132 din legea administrativă, vor avea dreptul și putința de a porni oricând o acțiune în contencios administrativ pentru a obține pe cale de excepțiune declararea art. 132 de anticonstituțional așa cum s'a arătat mai sus.

Sensul noțiunilor „ilegalitate” și „culpă”

în cadrul răspunderii de despăgubiri a patrimoniului public,

de : NICOLAE G. DRAGOMIR.

doctor în drept, magistrat.

Culpa este un element subiectiv în aprecierea obligațiunii de despăgubire. În sensul ei civilist, ea presupune în general, acțiunea sau omisiunea voită sau înconștientă, nepreciperea sau imprudența unei persoane fizice responsabilă, adică înzestrată cu posibilitatea normală de a raționa și libertatea de a săvârșii sau nu faptele. Dar activitatea Statului nu este nici când aceea a unui individ; el nu are ființă materială, iar mobilul activității publice este cu totul diferit. Activitatea puterii publice, întocmai ca ființa acestei puteri este anonimă și impersonală, căci în Statul modern formula „l'Etat c'est moi”, nu mai este valabilă.

Față de aceste considerațiuni, de o culpă penală a Statului nici nu poate fi vorba.

În ce privește contractele încheiate cu Statul, doctrina și jurisprudența sunt de acord că se aplică regulile culpei contractuale, cu rezerve impuse de interesul bunei funcționări a serviciului public. Nu ne vom ocupa de culpa contractuală, căci am depăși cu mult cadrul obișnuit al unui studiu menit a fi publicat aci. Ne vom ocupa numai de culpa extracontractuală. Delimitând astfel sfera subiectului, vom analiza aci: a) dacă noțiunea de culpă e dictată de art 998 și urm. c. civ., poate fi aplicată răspunderii puterii publice de daune; b) ilegalitatea în cadrul acestei răspunderi; c) corelațiunea între ideea de ilegalitate și noțiunea de culpă; d) dacă „ilegalitatea”, poate constitui baza răspunderii patrimoniale a puterii publice independent de orice idee de culpă; e) ilegalitatea ca bază a răspunderii Statului de daune în jurisprudența română.

a) Dacă culpa delictuală și quasidelictuală poate constitui baza răspunderii puterii publice de despăgubiri.

Doctrina dreptului public și jurisprudența franceză în majoritate coplesitoare s'a pronunțat negativ. Se aduc în acest sens următoarele argumente :

1. „Comitenții ordinari pot supraveghea toate actele prepușilor și mandatarilor lor, în timpul ce Statul — zice Laférierre — este obligat să procedeze pe cale de regulamente și instrucțiuni generale, având ca sancțiuni pedepse disciplinare; el nu poate atașa inspectori la toate serviciile, ba admitând că ar atașa, inspectorii prin ce inspectori ar fi supravegheați? Quis custodiet custodes?” 1)

2. Rezultă din raportul lui Trailhard în numele Consiliului și a lui Tarrible în numele Tribunalului că nu a existat intenția de a considera Statul ca persoană fizică cu ocazia legiferării codului civil francez și în special art. 1382 și urm., corespunzător art. 998 și urm. c. civ. rom. 2)

3. Art. 998 c. civ., se referă la: „fapta omului”, iar art. 999 repetă „orice faptă a omului”

4. Culpă în sensul citatelor texte nu se poate concepe în mod logic decât legată de o activitate personală, ori activitatea Statului este anonimă și impersonală. 3)

S'au invocat și alte argumente. Noi am citat aci numai pe cele mai importante. Așa dar, temeiul clasic al răspunderii delictuale a fost găsit inaplicabil Statului. S'au propus în substituiri alte temeiuri. Între acestea se numără în loc de frunte: „ilegalitatea”.

b) Ilegalitatea ca bază a răspunderii puterii publice de daune.

Statul modern, precum zise Kelsen, este un stat de drept, căci activitatea sa este organizată prin lege, cărora agenții prin cari puterea publică acționează, trebuie să se conformeze. Contrar întrăm în arbitrar și abuz, iar actele apar ilegale. Constituția prin art. 99 și 107 îndreptățește pe particularul vătămat, printr'un ilegal săvârșit de organele puterii publice, să ceară daune dela Stat. Se cer întrunite, în acest scop, două condițiuni :

1) Ilegalitatea actului; 2) Prejudiciul sau vătămarea unui drept individual legal consacrat. Aceste condițiuni nu pot fi separate, deoarece nu există drept la daune atunci când, deși actul este ilegal, nu s'a cauzat un prejudiciu. Invers: nu se pot acorda daune atunci când actul deși este prejudiciabil, este totuși legal, deoarece „nemo damnum facit qui suo jure utitur” (Ulpian, Digastae, 39, 2, 26). Doar abuzul de drept va putea tempera această din urmă regulă. Nu se pot cita decât două ipoteze când un act, deși ilegal și prejudiciabil, nu dă totuși dreptul la daune: când ilegalitatea constă în neglijerea unor condițiuni de formă nu de fond, pe cari autoritatea

2) Nicolae Titulescu, Problema răspunderii juridice a Statului și a Comunelor, 1907, pag. 33.

3) Leon Duguit, Precis . . . , pag. 270 și „La question de la coexistence de la responsabilité de l'Etat et de la responsabilité des fonctionnaires. C. Botez, arbitrarul administrativ și legalitatea, Rev. de Drept public, 1926, pag. 547.

1) Laférierre, Traité de la juridiction administrative, 1896 vol. 1, pag. 676.

în urmă le adaptează cerințelor legii 4), sau când actul ilegal este revocat de administrația publică 5).

În ce constă ilegalitatea? Un răspuns incomplet îl găsim în o decizie a Inaltei noastre Curți de Casație: „Legalitatea sau ilegalitatea actului administrativ de autoritate poate rezulta nu numai din îndeplinirea sau neîndeplinirea formelor cerute de lege pentru efectuarea actului, ci și din exacta sau greșita apreciere a faptelor din care acest act, își trage existența legală 6)”. Doctrina la care se unește și jurisprudența, recunosc și alte cauze de ilegalitate: denaturarea scopului urmărit de legiuitor, înexistența motivelor cu cari autoritatea justifică legalitatea 7).

În ce privește cea de a doua condițiune — existența prejudiciului — se știe, că poate consta în vătămarea unui drept actual. Jurisprudența cu ezitări, recunoaște existența prejudiciului chiar și în cazul vătămării drepturilor eventuale 8).

C) Relațiunea dintre ideea de ilegalitate și ideea de culpă.

Funcționarul public poate săvârși un act ilegal în împrejurările următoare;

știe că actul este ilegal;

nu știe că este o lege pe care o încalcă săvârșind actul;

știe că există o lege, dar o înțelege greșit.

În primul caz ne aflăm în fața unei activități conștient ilegală și prejudiciabilă, adică în fața unei culpe lata, căci agentul puterii publice comite ilegalitatea în mod voit. În al doilea și al treilea caz ilegalitatea se datorește nepriceperii. Se știe însă că un act prejudiciabil în nepriceperea celui ce l'a săvârșit, este tot un act culpos. Ne găsim deci și de data aceasta în fața unei culpe, dar o culpă mai ușoară (culpă levis), dar credem, suficientă să atragă răspunderea funcționarului, deoarece „in lege Aquilia et levissima culpa venit”. (Planiol, *Traité élém.*, de droit civil, tom. II, 1917, Nr. 827).

În ambele cazuri, ne găsim în fața unei culpe. Această culpă este în personală funcționarului.

d) Dacă „ilegalitatea” poate constitui baza răspunderii patrimoniale a puterii publice independent de orice idee de culpă.

Răspunsul nu poate fi afirmativ, căci ideea de culpă, chiar în sensul ei civilist și clasic, este menită

4) Cas. III, 325/1922, P. Negulescu, *Tratat de drept adm.*, 1925, I, pag. 423; P. Duéz, *La responsabilité de la puissance publique*, 1927, pag. 27.

5) Cas. III, 1081/1932 P. S. 39/1933 Cas. III, 1340/1931 P. S. 220/1932 ect.

6) Cas. III, 798/1927 P. S. 807/1927.

7) N. Dragomir, *Răspunderea Statului de daune*, pag. 79, 208-216.

8) Cas. II, 1420/1933. *Pand. Săpt.* pag. 153/1934; Cas. II, 290/1934, P. Rom. 2 III. pag. 39/1934.

9) Henri Lalou, *La responsabilité civile*, 1928, pag. 91.

încă să descurge multe probleme complicate, pe cari practica judiciară le întâlnește cotidian în drumul său. Astfel am arătat la punctul c), că ilegalitatea este datorită culpei funcționarului. Prin urmare când Statul răspunde de daune pe temeiul ilegalității actului, cauza adevărată (în sens causal) a acestei răspunderi esculpa agentului public în aplicarea legii. Cu privire la Stat, ilegalitatea actului este o culpă de serviciu, independentă de existența sau inexistența unei culpe imputabilă funcționarului.

De asemenea, rolul, culpei victimei, este general și absolut, or care ar fi temeiul răspunderii de despăgubiri, deoarece „volenti non fit injuria”, așa că răspunderea nu mai poate fi concepută. La fel, nu poate fi negat rolul culpei comune, care atrage proporționalizarea daunelor cu gradul de gravitate a culpei 10).

Rezultă, că o separațiune absolută între baza clasică a răspunderii și noile principii propuse în soluționarea răspunderii și noile principii propuse în soluționarea răspunderii pecuniare, a puterii publice, nu este posibilă.

e) Ilegalitatea ca temei a răspunderii Statului de despăgubiri în jurisprudența română.

La noi domină încă în această materie concepția civilistă întemeiată pe culpă. Sunt totuși decizii cari, deși par a întemeia această răspundere pe culpa dedusă din art. 998 și urm., c. civ., în realitate ele aplică principiul ilegalității.

Astfel, Curtea de Apele Iași (s. I, 204/1930), acordă daune, iar Casația confirmă decizia această motivând că „se constată cu suficiență culpa Statului de a fi dizolvat ilegal...” consiliul comunal 11). Or, am arătat mai sus, că există o culpă a funcționarului care a comis ilegalitatea, dar Statul răspunde și el pentru ilegalitatea prejudiciabilă, care este, în acelaș timp, o culpă de serviciu. De asemenea se recunoaște de Inalta Curte de Casație, dreptul instanțelor ordinare de a verifica, incidental, în cursul acțiunii în daune contra Statului, ilegalitatea actului vătămător 12). Rezultă, că se recunoaște, implicit, ilegalitatea ca putând forma temeiul răspunderii pecuniare a patrimoniului public 13). Jurisprudența franceză mult mai avansată sub acest raport, admite că reaua aplicare, sau defectul pe aplicare a legii constituie o „culpă de serviciu”, și, ca atare, angajază răspunderea Statului de daune 14).

În perioada postbelică de dispreț al legii, justiției i se rezervă un rol covârșitor prin admiterea că

10) Cas. I. 154/928, P. Rom. 3, III. pag. 33/1929, Cass. Ch. Req. 28 Dec. 1933, *Dall* 85/1934, ect.

11) Cas. I. 352/1932, *Pand. Săpt.* ... pag. 199/1933.

12) Cas. I. 784/1933, P. Rom. 2, III. pag. 29/1934.

13) *Idem* și Cas. I. 352/1932. *Pand. Săpt.*, 199/1933,

14) Paul Duéz, *op. cit.* pag. 17 și urm.

mai largă a ilegalității ca temei de răspundere, menită să repare pierderile patrimoniale suferite de particulari, în urma abuzurilor săvârșită de organele puterii publice.

Anticipând pe de acum ospitalitatea generoasă a acestei excelente publicații, într'un număr viitor ne vom ocupa de noțiunea culpei de serviciu ca bază a răspunderii patrimoniului public, cu atât mai mult cu cât secția a treia a Inaltei Curți de Casație prin o decizie recentă o adoptă fără rezerve 15).

15) Cas. III. 1425/1934, „Legea” Nr. 30/1935. Prin această

Drept Administrativ.

36. Legea cumulului. — Pensionar public având o însărcinare temporară și revocabilă. — Posibilitatea cumulului. — Art. 3. Legea cumulului.

Pensionarii statului, județelor, comunelor, și ai tuturor instituțiilor publice, nu pot ocupa conform art. 3 legea cumulului din 2 Aprilie 1931 sub nici un cuvânt, o funcțiune publică retribuită, afară de funcțiunile efective de primar, consilier comunal și județean și președinte al delegației județene. Prin „funcțiune publică”, se înțelege numai funcțiunea dobândită prin Decret Regal și în urma jurământului, iar nu orice însărcinare temporară și revocabilă, în îndeplinirea unui serviciu public. Dacă intimatul nu a fost numit funcționar public, ci i-s'a dat, ținându-se seamă de experiența sa, o însărcinare temporară de a conduce provizoriu un spital. Tribunalul nu a violat art. 3 legea cumulului și nu a comis nici un exces de putere sau denaturare de acte, dacă a considerat această însărcinare ca nefiind oprită de legea cumulului.

(C. Casație, S. I. Presed. d-lui S. Tipei, consilier, Dec. Nr. 1062 din 30 Oct. 1934).

37. Funcționar public. — Reprimirea după punerea în disponibilitate. — Consecințe.

Funcționarul pedepsit cu punerea în disponibilitate nu poate fi reprimat în serviciu conform art. 57 Statutul funcționarilor publici, decât după doi ani și în clasa cea mai jos a funcțiunii ce a avut. Reprimirea în funcțiune nu implică reîntregirea în toate drepturilor avute înainte de disponibilitate, ca în cazul demisiunii conform art. 65 din statut. Funcționarul reprimat pe baza art. 57 nu este un funcționar definitiv. Funcționarul stabil, îndepărtat din funcțiune, căruia i s'a respins acțiunea în conten-

decizie se recunoaște dreptul la daune pentru reaua funcționare a serviciului telefoanelor, constând în omisiunea de a instala (funcționare cu întârziere anormal prelungit) telefonul la domiciliul unui medic timp de 15 zile. Prin principiile de consacrate această decizie este identică celebrei decizii Gaillard dată de Consiliul de Stat francez la 26 Aprilie 1918 (asupra acestei decizii, vezi modesta lucrare a subsemnatului „Răspunderea Statului de daune”. 1935, p. 24-41).

NOTĂ BIBLIOGRAFICĂ : G Jêze : Les principes généraux du droit administratif, 1925 ; Piere Cot : Responsabilité des fonctionnaires publics ; C. Botez : Arbitrarul administrativ și legalitatea Rev. de Dr. public, pag. 547/926 ; G Alexianu : „Răspunderea puterii publice” ; Teissier : La responsabilité de la puissance publique ; Mazeaud : „Traité pratique de la responsabilité”, 1921, ect.

Jurisprudență.

cios și numit mai târziu, în altă funcțiune nu se consideră în continuitate de serviciu, pentru ca să poată invoca din nou stabilitatea funcțiunii anterioare. (C. Cas. S. III. Dec. Nr. 877 din 2 Maiu 1934).

38. NUMIRE. — VIȚIU. — PUBLICAȚIA VACANȚEI. — NULITATE.

Pentru numirea unui funcționar public, nu se pot cere candidatului alte condițiuni de admisibilitate decât cele prevăzute de art. 37 și urm. din legea statutului funcționarilor publici; celelalte formalități între care și publicare locului vacant, cari privesc autoritatea administrativă — nu pot fi invocate ca un viciu de natură a influența numirea funcționarului, fiind inadmisibil ca însăși auctoritatea obligată la această formalitate să se prevaleze de dânsa spre a se întoarce împotriva funcționarului, contestându-i dreptul la funcțiune. (Art. 37 și urm. din legea pentru statutul funcționarilor publici).

Având în vedere că prin acest motiv, recurenta se plânge de violarea art. 4 din legea pentru simplificarea serviciilor publice, violarea art. 78 din regulamentul statutului funcționarilor publici și exces de putere, deoarece numirea reclamantului făcându-se cu nerespectarea condițiunii esențiale a publicității vacanței postului, Curtea de Apel nu putea decide reîntregirea sa în funcțiune.

Considerând că pentru numirea și definitivarea unui funcționar de specialitate, numit sub regimul legii de unificare administrativă din 1925, după cum stabilește Curtea de Apel prin deciziunea sa ca este cazul intimatului, statutul funcționarilor publici, la care face trimitere art. 99 din suszisa lege, nu cere decât condițiile de admisibilitate prevăzute de

art. 5 și 36, iar relativ la stagiul de definitivare cele prevăzute de art. 38 și avizul Comisiunii pentru propuneri și înaintări, potrivit art. 38, al. 2;

Că dacă art. 36 din statut vorbește de publicitate referindu-se la publicarea procesului verbal încheiat de autoritate respectivă, în cazul când pentru funcțiunile superioare aceleia de subșef de birou, în lipsă de titrați s'ar numi absolvenți de liceu, iar 78 din regulament generalizează această publicitate pentru toate posturile vacante, legea nu cere această formalitate ca o condițiune esențială de admisibilitate și valabilitatea numirii, ci ca un element informativ spre a da posibilitatea autorității în drept a face o bună selecționare a candidaților; că în tot cazul art. 78 din regulament care generalizează această formalitate, este înaplicabil deoarece adaugă la lege.

Că pentru numirea unui funcționar public nu se poate cere candidatului alte condițiuni de admisibilitate decât cele prevăzute de art. 38 și urm. din legea statutului funcționarilor publici; că celelalte formalități între care și publicare locului vacant, cari privesc autoritatea administrativă nu pot fi invocate ca un viciu de natură a influența numirea funcționarului fiind inadmisibil ca însăși autoritatea obligată la această formalitate să se prevaleze de dânsa spre a se întoarce împotriva funcționarului contestându-i dreptul la funcțiune;

Considerând că dispozițiunile art. 4 din legea pentru simplificarea serviciilor publice din 9 Iunie 1934, precum și Înaltul Decret Regal Nr. 2419 din 17 August 1934, pe care se bazează deciziunea ministerială atacată de intimat, nu face decât să declare nule numirile, definitivările, stabilizările și încadrările făcute cu începere dela 1 Ianuarie 1924, care conține derogări sau excepțiuni dela statutul funcționarilor publici sau dela legile respective ceiace după cum s'a arătat mai sus, nu este cazul în speță.

Că astfel fiind și întrucât lipsa de publicitate a postului vacant, care a atras îndepărtarea intimatului din serviciu, neconstituind o condițiune esențială, legală și imputabilă reclamantului, de natură a atrage nulitatea numirii sale în funcțiune, Curtea de Apel a fost îndreptățită a considera ca abuziv actul Ministerului de Interne atacat prin acțiunea de față și ca consecință a dispune reîntegrarea reclamantului în toate drepturile sale;

Că motivul de casare fiind nefondat, deoarece Curtea de Apel n'a săvârșit erorile imputate prin acest motiv, recursul urmează a fi respins în consecință.

(Cas. III, dec. 546 din 16 Martie 1936; dos. Nr. 1487/35; Președinția dl Consilier C. Romano; magistrat asistent dl Const. Zotta; recurenta Primăria Orașului Tighina prin dl avocat Kahane; intimatul Const. Grossu prin d. avocat Ghinsberg).

39. FUNCȚIONARI COMUNALI. CONDIȚIUNI DE NUMIRE. TITLURI.

Art. 183 l. o. a. l. cere pentru numirea în funcțiunea de șef de serviciu titlu academic de licență în drept.

Având în vedere că prin acest motiv recurentul se plânge de violarea art. 127, 139 și 536 din legea organizării administrațiunii locale deoarece dânsul putea fi numit de către delegațiunea Comisiunii Interimare, chiar dacă nu posedă titluri academice.

Considerând că potrivit art. 139 din legea organizării administrațiunii locale din 1929, Delegațiunea Consiliului Comunal decide în toate numirile de funcționari comunali fără titluri academice și hotărăște asupra măsurilor disciplinare; că art. 183 al. 3 prevede între condițiunile de admisibilitate în funcțiune de șef de serviciu, pe lângă condițiunile generale și aceea de a poseda licența în drept sau în științele comerciale.

Că astfel fiind și întrucât în speță este necontestat că recurentul nu posedă diploma de licențiat în drept sau o altă echivalentă, astfel cum prevede art. 183 precitat pentru ca să poată fi numit în funcțiunea de șef de serviciu, delegația Consiliului Comunal, fără competență l-a numit în această funcțiune, care pretinda posedarea unui titlu academic; că drepturile acestei se limitau numai la numirea funcționarilor fără titluri conform art. 139 din lege, iar Curtea de Apel decizând în acelaș sens, a făcut în cauza o exactă aplicațiune a textelor menționate mai sus.

Că motivul aceasta de casare fiind neîntemeiat, iar examinarea motiveilor I. și II. rămânând fără interes, recursul urmează a fi respins în consecință.

(Cas. III, dec. 381 din 24 Febr. 1936; dos. Nr. 2293/934; Președ. dlui Consilier C. Romano; recurent I. Terehila Bercu prin d. avocat Barasch; intimata Primăria Ploești prin d. avocat Al. Popoescu).

40. Retrogradare. Avansare ilegală. Legile excepționale pentru luarea unor măsuri financiare urgente.

Anularea numirilor și avansărilor ilegale — potrivit procedurii excepționale a legilor pentru luarea unor măsuri financiare urgente — nu putea fi efectuată decât până la 15 Februarie 1933.

(Art. 7 din legea pentru luarea unor măsuri financiare urgente din 24 Dec. 1932).

Având în vedere că prin acțiune de față, reclamantul Ioan O. Ionel, cere anularea deciziei ministeriale cu No. 50746 din 22 Maiu 1934, a Ministerului Financiar, prin care a fost pedepsit cu retrogradarea din gradul de subșef de birou la gradul de impiegat clasa III-a și a se dispune reîntegrarea sa în funcțiunea avută, susținând că actul administrativ de retrogradare este făcut cu călcarea legeri și justificat prin motive eronate.

În drept reclamantul invoacă în sprijinul său art. 5, 51, 53 și 54 din legea statutului funcționarilor publici.

Având în vedere că în statul de serviciu aflat la dosar, se constată că reclamantul Ioan O. Ionel a fost numit ca impiegat stagiar în Ministerul Finanțelor la 30 Iunie 1930; la 10 Decembrie 1931 a fost înaintat impiegat definitiv clasa III-a, iar la 15 Apr. 1933, a fost încadrat sub șef de birou.

Considerând că prin decizia ministerială No. 50746 din 22 Maiu 1934, atacată prin acțiunea de față, reclamantul Ioan O. Ionel a fost retrogradat pe data de 25 Maiu 1934 în gradul de impiegat clasa III-a în administrația centrală a Ministerul Finanțelor, pe considerațiunea, că ar fi fost încadrat în funcțiunea de sub șef de birou în timpul când era sub drapel pentru satisfacerea serviciului militar.

Considerând că această decizie de retrogradare a reclamantului se bazează pe statutul funcționarilor publici, regulamentul pentru punerea în aplicare a acestei legi; legea pentru complectarea măsurilor excepționale de ordin financiar, avizul comisiei speciale instituită potrivit art. 2 din susmenționata lege; referatul consilierului controlor al Ministerului de Finanțe; Referatul delegatului Marelui Stat Major pe lângă acest Ministru, raportul No. 50 din 1934 al inspectorului special C. Ștefănescu, adresa No. 23 din 1934 a Direcției bugetului și contabilității generale a Statului și referatul serviciului personalului înregistrat sub No. 890 din 1934.

Având în vedere că reclamantul Ioan O. Ionel fiind funcționar definitiv, el se bucură de stabilitatea prevăzută de art. 7 din legea statutului funcționarilor publici, astfel că nu putea fi retrogradat în funcțiune decât cu formele prescrise de statutul funcționarilor publici și legea pentru complectarea măsurilor excepționale de ordin financiar din 10 Octombrie 1932.

Având în vedere că prin art. 3, al. 1 din această lege se prevede într'adevăr că toate numirile și înaintările ilegale făcute cu începere dela 1 Ianuarie 1934, sunt anulate de drept prin efectul prezentei legi, chiar dacă a intervenit o decizie de definitivare. Ministrul respectiv va da decizie, constatând anularea în termen de cel mult 2 luni dela promulgarea legii.

Considerând că efectele art. 3 al. 1 din această lege au fost prelungite până la 15 Februarie 1933, conform art. 7 din legea pentru complectarea măsurilor excepționale de ordin financiar din 24 Dec. 1932.

Considerând că dacă chiar reclamantul ar fi fost încadrat ilegal în funcțiunea de sub șef de birou, totuși potrivit dispozițiilor cuprinse în art. 7 citat ultimul termen până la care Ministerul respectiv era în drept să dea o decizie constatând retro-

gradarea reclamantului și deci anularea avansării lui, era data de 15 Februarie 1933. Ori decizia Ministerială de retrogradarea reclamantului fiind dată la 22 Maiu 1934, adică după termenul prescris de art. 7 citat. O asemenea decizie nu poate avea nici un fel de efect juridic față de reclamant.

Obiecțiunea părâtului, că faptul începerii procedurii de revizuire a numirilor și înaintărilor înăuntrul termenului prevăzut de lege, ar răspunde cu suficiență cerințelor legii, căci alt fel ar face-o inaplicabilă, se înlătură, întrucât legea din 24 Dec. 1932 prin art. 7 limitează termenul și nu admite posibilitatea ca o decizie de anulare a unei numiri sau înaintări să fie dată după 15 Febr. 1933.

Având în vedere că dacă prin legea publicată în Monitorul Oficial No. 153 din 6 Iulie 1934, s'a prelungit dispozițiunile legii pentru unele măsuri financiare urgente din 10 Octombrie 1932, cu excepțiunea art. 12, precum și toate dispozițiunile legii din 24 Decembrie 1932, cu excepția art. 1 până la 1 Aprilie 1935, această lege excepțională însă nu-și poate avea aplicabilitatea decât din momentul promulgării ei 6 Iulie 1934.

Considerând că în speță, retrogradarea reclamantului făcându-se între 15 Februarie 1933 și 6 Iulie 1934, adică la o epocă când art. 7 din legea pentru unele măsuri financiare urgente încetase de a-și mai avea aplicațiune, această măsură de retrogradare este lipsită de bază legală.

Că, prin urmare deciziunea ministerială atacată fiind ilegală și arbitrară din acest punct de vedere. Curtea socotește că este inutil a mai discuta și celelalte motive invocate și deci urmează să admită acțiunea de față pentru primul motiv și prin consecință să anuleze sus zisa decizie numai în ce privește pe reclamantul Ioan O. Ionel, învîtându-se părâtul să-l reintegreze în funcțiunea de sub șef de birou, grad pe care l-a avut în serviciul personalului din Ministerul Finanțelor, cu toate drepturile aferente acestei funcțiuni.

Văzând și cererea reclamantului de a i se acorda cheltueli de judecată, Curtea prin apreciere în lipsă de alte elemente fixează la suma de una mie lei. (Apel II. Buc. dec. 68 din 6 Februarie 1936; dos. 1551/1934; Președinția dlui Consilier I. Dobrescu; reclamant Ioan O. Ionel prin d. avocat B. Pașiste; părâtul Min. Finanțelor prin d-na avocat Marg. Chelmegeanu).

41. NUMIRI ILEGALE. NOTARIILOR. ANULAREA LOR PENTRU ILEGALITATE ORICÂND.

Conform art. 369 din legea pentru unificarea administrativă dela 1925 notarii se numesc și din absolvenții școalelor de notari, urmând în ordinea de preferință după licențiații în drept și științe de stat,

cu condiția ca toți candidații înainte de numire să treacă examenul de capacitate conform statutului funcționarilor publici, Ara. 76 p. b) din reg. statutului pentru funcțiunea de impiegat stagiar corespunzătoare funcțiunei de notar. Se cere pe lângă examen de capacitate și diploma de absolvire a liceului și în lipsă de titrați certificatul de 4 clase liceale, în care caz se face constatarea lipsei candidaților titrați prin procese verbale încheiate de autoritatea respectivă după 15 zile dela publicarea vacanței.

Notarul numit fără respectarea acestei condițiuni este numit ilegal și Ministerul de Interne poate oricând să constate această ilegalitate, odată ce prevederile legii au fost călcate iar nu numai în termenul prevăzut de art. 3 din legea măsurilor financiare urgente dela 10 Octomvrie 1932 și art. 7 din legea complectării acestor măsuri din 24 Dec. 1932.

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs rezultă că Francisc Lakatos notar comunal în jud. Someș a intentat acțiune în contencios în contra Prefecturii jud. Someș și a Ministerului de Interne, pentru anularea deciziei acelei Prefecturi, prin care a fost revocat din funcțiune, cerând reînțegrarea sa, cu plata drepturilor sale.

Curtea de Apel Cluj a admis acțiunea, motivând că conform art. 3 din legea din 24 Dec. 1932, reclamantul nu putea fi revocat prin decizia Prefecturii, ci numai prin decizia ministerială, și revocarea s'a făcut peste termenul legal de 15 Februarie 1933, astfel că revocarea este ilegală, iar acțiunea urmează să fie admisă, menținându-se în cauză și Ministerul, care este obligat la plata salariului conform bugetului.

Având în vedere motivele suplimentare de casare :

Având în vedere, că conform art. 360 din legea pentru unificarea administrativă din 14 iunie 1925, notarii se numesc și din absolvenții Școalelor de notari din Făgăraș, Lugoj și Arad, urmând în ordinea de preferință după licențiații în drept și științe de stat, în condițiunea ca toți candidații înainte de numire să treacă examenul de capacitate prevăzut de statutul funcționarilor publici; iar în conform cu art. 76 pct. b. din regulamentul statutului — articol ce cuprinde dispozițiuni la fel cu cele ale art. 36 din statut — pentru funcțiunea de impiegat stagiar, corespunzătoare funcțiunei de notar se cere ca pe lângă examen de capacitate și diploma de absolvire de liceu și în lipsă de titrați pentru impiecații stagiar și certificatul de absolvire a 4 clase de liceu, sub condițiunea ca să aibă examenul de capacitate și să se fie constatat lipsa candidaților titrați. Prin proces verbal în regulă, încheiat de autoritatea respectivă după 15 zile dela publicarea vacanței, iar conform art. 37 din legea statutului funcționarilor publici ni-

meni nu poate fi numit într'o funcțiune public. de cât în baza unui examen de capacitate,

Considerând că din combinarea și interpretarea taxelor de lege mai sus enunțate rezultă că pentru funcțiunea de impiegat stagiar — căreia corespunde funcțiunea de notar — se cere cel puțin diploma de absolvire a liceului sau a unei școli echivalente și numai excepționali pot fi numiți fără titlurile indicate absolvenții unui curs secundar inferior cu condițiunea să aibă examenul de capacitate și să se fie constat lipsa candidaților titrați prin proces verbal în regulă încheiat de autoritatea respectivă după 15 zile dela publicarea vacanței.

Că, în speță, fiind constant că condițiunile cerute de citatele legi nu au fost îndeplinite și respectate atunci când a fost numit și definitivat reclamantul Francisc Lakatos în postul de notar al comunei Bogata de sus — constatare făcută și de Curtea de Apel și arătată în considerentele sale — urmează că reclamantul a putut fi îndepărtat din funcțiunea ilegal numit, ilegalitate pe care administrația — în speță Ministerul de Interne — poate să o constate oricând odată ce prevederile legii au fost călcate și ca atare, Curtea trebuia să respingă acțiunea în contencios ce tindea la reînțegrarea reclamantului.

Că, totuși în speță Curtea de Apel, admitând acțiunea, numitului pe considerațiunea că anularea numirii reclamantului este făcută ulterioară termenului de 15 Februarie 1933 adică 31 Ianuarie 1934, deși art. 3, din legea pentru unele măsuri financiare urgente din 10 Octomvrie 1932 și art. 7 din legea pentru complectarea acestor măsuri din 24 Decemvrie 1932 prevăd că anularea numirilor și înaintărilor se putea face numai până la 15 Februarie 1933 — prin acest mod de a judeca a comis un exces de putere și a violat dispozițiunile art. 369 din legea pentru unificarea administrativă și art. 37 din legea statutului funcționarilor, precum și art. 76 din regulamentul acestei legi.

Că dar motivele suplimentare de casare fiind întemeiate din acest punct de vedere, recursul Ministerului de Interne urmează a fi admis fără a se mai discuta motivele de casare prin care Ministerul de Interne se plânge și de violarea art. 1 alin. 5 alin 2 a legii contenciosul ad-tiv, omisiune esențială și exces de putere — motive ce devin fără interes — iar judecarea fondului din lipsă de timp se amână la 12 Octomvrie a. c. ora 9 dim. pentru când părțile se vor cita. (Cas. III, Dec. 466 din 6 Martie 1936; Dos. 2868/933; Președinția D-lui Al. Peretz Consilier; recurent Ministerul de Interne prin d. avocat Mavraky; intimat Francisc Lakatos prin d. avocat Anca).

42. Funcționar comunal. — Numire ilegală. Conform art. 18 din Decretul-Lege 2419 din 18 Octomvrie 1934 și art. 4 din lege pentru simplifica-

rea serviciilor publice din 9 Iunie 1934 numai Ministerul de Interne poate anula numirile și avansările ale funcționarilor administrației locale, în cadrul acestor legi. Numirile anterioare datei de 1 Ianuarie 1934 nu sunt revizibile.

Acând în vedere că prin acțiunea de fața reclamantul Gheorghe D. Pârvan cere, ca în contradicție cu pârâta Primăria orașului Buzău, să se anuleze ca ilegală deciziunea acelei Primării cu No. 15588 din 15 Octomvrie 1934 prin care a fost pus în disabilitate din funcțiunea ce ocupa de agent definitiv în contenciosul acelei Primării, invitând autoritatea pârâtă să-l reintegreze pe data de 15 Octomvrie 1934 în funcțiunea și toate drepturile aferente acelei funcțiuni, cu cheltuielile de judecată.

Având în vedere că reclamantul își temeiază acțiunea pe faptul că el fiind funcționar definitiv încă din 1923 nu i se poate aplica dispozițiunile legii din 9 Iulie 1934 după care erau revizibile numirile făcute după 1 Ianuarie 1934, și că în tot cazul îndepărtarea sa din funcțiune nu era de competența primarului, respectiv, ci a Ministerului de Interne.

Considerând că în adevăr această deciziune a fost dată de un organ incompetent, căci conform dispozițiunilor art. 4 din legea din 9 Iulie 1934 organul competent era Ministerul de Interne, iar nici decum primarul, care a dat deciziunea, viciu de incompetență ce rezultă și din Decretul lege cu Nr. 2419 din 18 August 1934, care în art. 18 prevede competența exclusivă a Ministerului de Interne.

Considerând dar că numirea reclamantului nu este revizibilă fiind anterioară datei de 1 Ianuarie 1924 și fiind legal numit, ca agent, potrivit art. 122 din regulamentul legii pentru statutul funcționarilor publici acțiunea de față, așa cum a fost formulată se găsește întemeiată și cată a fi admis ca atare.

(Apel IV Buc. dec. 398 din 4 Decemvrie 1935; dos. 2715/934; Președinția: D. Președinte A. Lereșeu; reclamantul Gh. D. Pârvan prin D. avocat J. H. Vermeulen intimata Primăria Buzău.)

43. Comună proprietară — Contract de închiriere — Litigiu — Comitete de Revizuire — Necompetență — Art. 36 L. O. Com. Revizuire.

Rezolvarea conflictului rezultat din executarea unui contract de închiriere, între primăria unei comune, ca proprietară și între chirias, nu se poate face de Comitetul de Revizuire, ci de instanța de drept comun, cu atât mai mult cu cât în contract se stipulează competența judecătorecii de ocol. Aceasta pentrucă litigiile de drept privat — cum e în speță — nu sunt date în competență Comitetelor de Revizuire. (Comitet. local de Revizuire Cernăuți S. II.

Preșid. dlui dr. Chiseliță, consilier Dec. Nr. 213 din 17 Mai 1933.)

NOTĂ. Inalta Curte de Casație S. III-a a decis că a unei când părțile între cari este și o administrație publică, aleg prin convențiune, competența instanței de drept comun, pentru regularea eventualelor conflicte rezultate din aplicarea acelei convențiuni, acea convențiune este de drept privat; dacă dimpotrivă, au determinat competența instanței jurisdicționale de drept public, convențiunea are caracterul actului de drept public. (Decizia 213/17, V/1933, în Rep. de Juris. Ad-tivă Nr. 14/1935.)

44. Pens. uni — Funcționari din teritoriile alipite — Serviciu înainte și după unire — Calculul pensiei. (Art. 99 legea generală de pensii.)

Funcționarii din teritoriile anexate, cari au servit înainte și după unire la Stat, județ și comune urbane, pot cere să li se calculeze la timp serviți și anii pentru cari nu li s'a a făcut rețineri, chiar înainte de unire cu condițiunea însă, ca să verse sau să li se facă reținerale în cuantumul și modalitatea prevăzută de art. 98 din legea generală din pensii.

Este indiferent dacă acești funcționari aveau sau nu, după vechile legiuri locale, un drept recunoscut de pensie deoarece această distincțiune nu rezultă din art. 98, ea fiind chiar înlăturată de acest text prin faptul că el se referă și anii serviți, fără rețineri, înainte de unire; adică la o situațiune când funcționarii nu aveau vreo perspectivă pentru dreptul de pensie. (C. C. as. S. III. Dec. Nr. 1074/1934 (după divergență).)

45. Pompe funebre Serviciul public Monopolul Comunelor — Comunitate Evreiască — Inmormântări rituale — Art. 24 L. O. F. L. Legea din 5 Mai 1934. — Statutul comunității — Legea Cultelor.

Comunitatea Evreiască, funcționând în baza Legii Cultelor și al Statutului Comunității, urmează să îndeplinească între alte obligațiuni impuse de citate lege și de statut, și pe aceia de a satisface nevoile religioase de cult ale evreilor cu privire la înmormântări după ritul prescriș și de a înreține personalul necesar acestei misiuni (art. 3 stat.) Conform Statutului, înrebuințează veniturile ei, deci și taxele pentru înmormântări, numai pentru scopuri sociale și nicidecum pentru scopuri lucrative. Așa fiind, Comunitatea ca persoană juridică de drept public nu cadrează, în ceea ce privește asistența ei la pompele funebre în prevederile legii din 5 Mai 1934 care interzice numai funcționarea întreprinderilor particulare de acest gen, cu scop lucrativ, intenția legiuitorului fiind aceea de a procura comunelor prin monopolul creiat, venituri noi. (Comitet Local de Reviz. Cernăuți S. II. Președ. dlui dr. Chiseliță, consilier Dec. Nr. 57 din 5 Aprilie 1935.)

46. Numai actele executorii ale administrațiilor locale pot fi atacate înaintea Comitetelor de Revizuire (Cărțile Administrative). Art. 42 din Legea Comitetelor de Revizuire. Aplicare.

Comisiunea Interimară a Municipiului Cluj, prin încheierea Nr. 3863 din 12 Aprilie 1935 a aprobat proiectul de regulament al curățeniei publice.

În contra acestei încheeri se fac două acțiuni în anulare la Comitetul Local de Revizuire Cluj, și anume: prima, de Uniunea Proprietarilor de case din Cluj, iar a doua de Petre Metes și alții.

Comitetul Local, prin deciziunea Nr. 776 din 14 Iunie 1935 a Secției II-a, admite în parte acțiunea Uniunii proprietarilor de case și, în consecință, suprimă taxele prevăzute de art. 17, lit. a, precum și ultimul alineat al acestui articol din proiectul de regulament și respinge ca nefondată acțiunea făcută de Petre Metes și alții.

În contra acestei deciziuni, prin petiția înreg, la Nr. 304-1936, Uniunea proprietarilor de case din Cluj face, în termen, apelul de față.

Având în vedere că mai înainte de a se trece la examinarea motivelor fond ale apelului, urmează a se vedea dacă hotărârea de întocmire a regulamentului, atacată de apelanta Uniune înaintea primei instanțe, constituie un act juridic executor sau nu, pentru a putea fi atacat înaintea instanțelor de jurisdicție administrativă.

Că, potrivit disp. art. 42, alin. 5, din legea Comitetelor de Revizuire, toate actele juridice ale organelor deliberative și executive ale administrațiilor locale, sunt executorii prin ele înșile afară de bugete, împrumuturi, înstrăinări, concesiuni și regulamente pentru cari se cere aprobarea autorităților tutelare;

Considerând că din toată economia acesei legi, precum și a legii pentru organizarea administrației locale din 1929, rezultă că numai actele juridice executorii pot fi atacate înaintea instanțelor de jurisdicție administrativă, întrucât numai ele pot leza pe vre-un particular într'un interes al său actual sau pot aduce o violare a legii pentru a îndreptăți organele de control să le atace și deci numai ele pot îndeplini condițiile art. 47 și 48 din legea Comitetelor de Revizuire, întrucât actele supuse aprobării tutelare constituie, atâta timp cât nu s'a produs această aprobare, simple proiecte fără nici o existență juridică proprie.

Că, în asemenea împrejurări și întrucât, în speță, s'a atacat la prima instanță proiectul de regulament al curățeniei publice, întocmit de comisia interimară a Municipiului Cluj, greșit Comitetul Local a intrat în judecarea fondului.

Că, astfel fiind, apelul de față este admisibil în principiu, urmând a se reforma deciziunea atacată

și a se respinge ca prematură acțiunea introdusă la prima instanță.

(Com. Centr. Rev. s. I-a, Dec. No. 209 din 5 Martie 1936. Preș. C. Georgescu-Vâlcea, raportor A. Păcuraru).

47. Față cu dispozițiunile art. 4 din Legea pentru modificarea serviciilor publice din 9 Iulie 1934, autoritățile administrative locale mai au competența de a îndepărta sau retrograda pe funcționarii ilegal numiți sau ilegal avansați?

ÎN FAPT: Reclamantul Gr. Radicescu prin Dl avocat I. Petrescu susține că, față de art. 4 al legii pentru simplificarea serviciilor publice și pentru luarea unor măsuri economice sau financiare urgente din 9 Iulie 1934, care a dat în competența Ministerului de Interne anularea numirii, avansării, stabilizării și încadrării ilegale a funcționarilor comunali și județeni, administrațiile locale nu mai au acest drept și prin urmare orice decizie prin care s'ar lua o asemenea măsură este ilegală și deci nulă de drept.

Dl avocat I. Bărbulescu, din partea Primăriei Sectorului IV Verde, susține că legea din 9 Iulie fiind o lege pentru autorizarea guvernului de a lua unele măsuri financiare urgente autoritățile administrative locale, au fost competente până la 18 August 1934, când s'a publicat decretul No. 8419 în Monitorul Oficial No. 189-1934, pentru revizuirea funcționarilor ilegal numiți sau ilegal avansați, stabiliți sau încadrați, să revoace orice act ilegal în această materie că de altfel autoritățile administrative au fost și sunt și astăzi competente să-și revoace actele lor ilegale referitoare la funcționarii lor deoarece procedura instituită prin art. 4 din legea sus citată precum și prin decret implică excluderea dreptului propriu al ad-țiilor locale de a revizui legalitatea situațiunii funcționarilor lor în virtutea dreptului lor de autonomie în ce privește gospodăria locală și această procedură este paralelă fiind conferită Ministerului de Interne, ca organ de control, cu unicul scop de a împiedica ad-țiile locale să omită cu sau fără intenție dela revizuire anumii funcționari fără însă să fi fost în intențiunea legiuitorului să le suprimă dreptul garantat și de constituție de a-și gospodări cu deplină autonomie și inițiativă interesele lor locale, că prin urmare prin art. 4 al legii citate nu a fost substituit Ministerul de Interne în atribuțiile organelor administrațiilor locale ci s'a instituit pur și simplu un organ superior de control care, paralel cu administrațiile locale, are dreptul să anuleze ori ce numire, avansare, încadrare sau stabilizare ilegal făcută.

Desbaterile au fost apoi declarate închise după care:

C O M I T E T U L D E L I B E R Ă N D :

Asupra chestiunii deduse spre aviz :

Având în vedere că, prin art. 4 al legii pentru simplificarea serviciilor publice și pentru luarea unor măsuri economice sau financiare urgente din 9 Iulie 1943, s'a prevăzut că sunt nule, prin efectul acelei legi, toate numirile, înaintările, definitivările, stabilizările și încadrările ilegale, făcute cu începere dela 1 Ianuarie 1924 precum și acele făcute în acelaș interval pe bază de dispozițiuni tranzitorii cari conțin derogări sau excepțiuni dela statutul funcționarilor publici sau dela legile respective, nulitatea urmând să se constate pentru administrațiile locale prin decizia Ministerului de Interne pe baza tablourilor întocmite de șefii serviciilor de personal ale administrațiilor locale;

Având în vedere că reprezentantul primăriei a susținut că legea suscitată este o lege de plenipotență prin care Guvernul a fost autorizat ca, în timpul vacanței corpurilor legiuitoare și cel mai târziu până la 15 Noembrie 1934, să ia, în limitele și cu efectele statornicite în acea lege, pe cale de Decret Regal, dat în baza unui jurnal al Consiliului de Miniștri, măsuri referitoare la simplificarea și raționalizarea serviciilor și instituțiilor publice de ordin administrativ și de specialitate ale căror bugete sunt votate de Parlament sau de Consiliile Administrațiilor Locale și că întrucât Guvernul nu a luat nici o măsură în privința funcționarilor publici până la 10 August 1934, când s'a publicat Decretul-Regal Nr. 2419 pentru revizuirea situațiunii funcționarilor publici, implicit urmează a se constata că până la această dată organele administrațiilor locale au fost competente să se ocupe de legalitatea numirii sau avansării funcționarilor lor ;

Având în vedere că prin art. 1 și 2 din legea din 9 Iulie 1934, Guvernul a fost autorizat să ia în timpul vacanței adunărilor legiuitoare o serie de măsuri de ordin financiar și economic de natură să simplifice și să raționalizeze serviciile și instituțiile publice, să degreveze bugete administrațiilor publice prin revizuirea lor, să reglementeze cursului de salarii și funcțiuni publice, să efectueze orice operațiuni de trezorerie luând măsuri pentru asigurarea unui bilanțe active a plăților, etc., fără însă ca prin acea lege să fi fost autorizat să omită un decret pentru anularea numirilor, înaintărilor, definitivărilor, stabilizărilor și încadrărilor ilegale ale funcționarilor publici, ci din contra această chestiune a fost rezolvată chiar prin lege care prin art. 4 final a considerat nule prin efectul legii toate actele administrative în această materie făcute cu călcarea legilor dela 1 Ianuarie 1924, prevăzând că nulitatea se va constata pentru funcționarii administrațiilor locale prin deciziunea Ministerului de Interne ;

Că astfel stau lucrurile rezultă nu numai din economia art. 4 suscitată care are o existență proprie și independentă, fără nici o legătură cu celelalte texte, care precizează materia în care guvernul este autorizat a instrumenta pe cale de decret, dar și din împrejurarea că textul art. 4 a fost adăogăat la Senat, la proiectul de lege prezentat de Guvern, în urma propunerii Dlui Senator Coruleanu pe cale de inițiativă parlamentară ;

Că de altfel faptul că art. 4 are o existență proprie și nu face parte integrantă din economia legii de plenipotenți rezultă și din împrejurarea că legiuitorul prevăzând limitativ în art. 1 și 2 al legii materiile în cari Guvernul este autorizat a elabora decrete-legi prevede imediat în art. 3 că orice decret dat în temeiul acelei legi, care modifică o dispozițiune a unei legi în vigoare sau care creiază o nouă stare legală, va fi supusă spre ratificare adunărilor legiuitoare cel mai târziu până la 15 Dec. 1934 ;

Că, întrucât art. 4 suscitată se găsește în lege după art. 3 care prevede obligativitatea ratificării decretelor referitoare la materiile prevăzute în art. 1-2 și întrucât chiar prin textul art. 4 Ministerul de Interne a fost instituit ca organ în drept să se ocupe de situațiunea funcționarilor ad-țțiilor locale declarând nule toate numirile, avansările, încadrările, stabilizările și definitivările ilegale, urmează a se constata că mijlocul de apărare invocat de reprezentantul Primăriei că până la data de 10 August 1934, când s'a publicat decretul-lege referitor la această materie, Ministerul de Interne nu ar fi fost competent să statueze asupra situațiunii funcționarilor comunali și județeni, este nefondat și prin urmare caută a-l înlătura ca atare ;

Având în vedere că, prin art. 4 al legii din 9 Iulie 1934, s'a derogat dela dispozițiunile legii pentru organizarea administrațiunii locale în cece privește competența și procedura de urmaț pentru verificarea, constatarea și anularea numirilor ilegale de funcționari, impunându-se o procedură mai expeditivă și desemnându-se Ministerul de Interne în locul organelor ad-țțiilor locale ca organ pentru constatarea și anularea numirilor, avansărilor, stabilizărilor, încadrărilor și definitivărilor ilegale ale funcționarilor comunali și județeni făcute dela 1 Ianuarie 1924 ;

Că față de acest text de lege rezultă evident că procedura de drept comun prevăzută de legile organice ale acestor funcționari a fost suspendată și înlocuită cu cea prevăzută de art. 4 suscitată pentru toți funcționarii numiți sau avansați ilegal dela 1 Ianuarie 1924 și până la promulgarea acestei din urmă legi.

Administrațiile locale nu au fost competente să pronunțe în intervalul dela 9 Iulie 1934 până la 15

Septembrie 1934 anularea numirilor, avansărilor, stabilizărilor, încadrărilor și definitivărilor ilegale ale funcționarilor lor făcute dela 1 Ianuarie 1924 până la 9 Iulie 1934, aceste operațiuni fiind în acel interval de competența Ministerului de Interne.

C. Georgescu-Vâlcea Prim-Președinte, M. Vărașu, S. Pelivan, G. Georgiu, P. Modolea, Gral I. Stângaci, T. Marinescu consilieri, Al. Reuss prim-referent).

(Comitetul Central de revizuire, Secțiuni Unite, Avizul No. Dos. 9/935 din 13 Iunie 1935).

48. CERERILE DE SUSPENDARE, făcute în caz de recurs pe baza art. 39, al. 2 din l. Comitetelor de rev. prevăd pt. Comit. centr. facultatea de a aprecia oportunitatea suspendării.

Având în vedere că dacă, prin art. 39 al legii Comitetelor de revizuire, s'a acordat Comitetului central facultatea de a dispune suspendarea executării deciziunilor sale, atacate cu recurs la Inalta Curte de Casație, rațiunea acestei măsuri este de a se conserva situațiunii juridice, ce altfel ar fi amenințate să devină ireparabile.

Că, în speță, nu se face dovada unei asemenea situațiuni ireparabile în cazul când s'ar executa deciziunea acestei Comitet cu No. 1068/935, prin care s'a confirmat hotărîrea primei instanțe.

Pentru aceste motive :

Respinge ca nefondată cererea, introdusă de Prefectura jud. Teleorman prin adresa înreg. la No. 5030/935 de a se suspenda executarea deciziunii acestei Comitet central, S. I., cu No. 1068 din 5 Dec. 1935, până la soluționarea recursului de către Inalta Curte de Casație.

(Comitetul Central de Revizuire Dec. No. Dos. 1752/935 din 23 Ianuarie 1936, Președenție D-lui C. Georgescu-Vâlcea, raportor: A. Păcurariu, referent).

49. Curțile Administrative cenzurează numai actele administrațiilor de sub tutelă iar nu și deciziunile ministeriale. Aplicarea art. 38 și 42 din Legea Comitetelor de Revizuire.

Având în vedere că, potrivit dispozițiilor art. 38, lit. b, din legea Comitetelor de revizuire, singurele acte ale Ministerului de Interne, ce sunt cenzurabile de acest Comitet central, sunt cele de control administrativ (tutelă) :

Că, în conformitate cu art. 42, alin. 5, din aceeași lege, asemenea acte sunt cele, prin cari se aprobă bugete, împrumuturi, înstrăinări, concesiuni și regulamente;

Că, în speță, se atacă deciziunea Ministerului de Interne, prin care a disolvat consiliul orașului neresedință Gheorgheni.

Considerând că, întrucât, față de cele mai sus arătate, prin această deciziune, susmenționatul Mi-

nister nu a săvârșit un act de control ad-liv (tutelă), ea nu poate fi examinată de acest Comitet.

Că, astfel fiind, acțiunea de față este inadmisibilă și, în consecință, urmează a fi respinsă ca atare.

(Comit. Centr. Revizuire Dec. No. 66. Dos. 1825/936 din 3 Ian. 1936. Preș. C. Georgescu-Vâlcea, prim-președinte. Referent: A. Păcuraru).

50. Expropriere. Declarația de utilitate publică. Autorizație de construcție.

Având în vedere că, prin deciziunea No. 630 din 13 August 1935, a Secției I., acest Comitet central, admitând acțiunea făcută de Isidor Tillman, a invitat Primăria Secț. I. galben, fie să procedeze la facerea formelor în vederea exproprierii terenului proprietatea reclamantului, fie să-i elibereze acestuia autorizațiunea de construcție, solicitată, în conformitate cu legile și regulamentele în vigoare.

Că, în ședințele dela 7 și 15 Noemvrie 1935, consiliului sectorului I. galben, prin radierea consemnată la punctul 3 al procesului verbal No. 19035/1698/1935, a aprobat declararea de utilitate publică și exproprierea proprietății lui Isidor Tillmann, situată în Str. Pitor Moșu, colț cu D. A. Sturza, fixând prețul de Lei 1.500 de fiecare m. p. expropriat.

Că, în ședința dela 23 Ianuarie 1936, reclamantul a susținut că prin această hotărîre, ad-ția comunală nu a executat încă deciziunea acestui Comitet central, întrucât, pe de o parte, nu s'a dat nici o urmărire încheerii consiliului, iar, de altă parte, prețul fixat de consiliu, este prea mic, și deci, inacceptabil.

Considerând că, pt. a se soluționa cererea de față, urmează a se vedea dacă încheierea susarătată a consiliului Sect. I. galben constituie sau nu un act de executare a deciziunii, pronunțată la acest Comitet și dacă, în ipoteza negativă, este cazul a se aplica primarului, ajutorului de primar și membrilor delegațiunii consiliului, sancțiunea art. 53 din legea Comitetelor.

Având în vedere că, potrivit disp. art. 1 din legea expropriațiune pt. cauză de utilitate publică, utilitatea publică pentru lucrările de interes local în comună se declară de consiliul comunal, iar potrivit art. 13 din aceeași lege, expropriațiunea pentru cauză de utilitate publică se face numai prin hotărîre judecătorească.

Considerând că din textele citate rezultă că în materie de expropriere aceea ce ad-ția publică este chemată a îndeplini este exclusiv declararea utilității publice, urmând ca celelalte formalități cerute de lege să fie făcute de Tribunalul competent.

Că, într'adevăr, art. 14 din lege este categoric, atunci când prevede că tribunalele nu pot hotărî expropriațiunea decât numai după ce utilitatea pub-

lică s'a constatat și s'a declarat după formele prescise în lege.

Că rămâne deci stabilit că, declarând utilitatea publică, consiliul sectorului I. galben. a procedat la acea formalitate din procedura de expropriare, pe care legea o dă în atribuția ad-ției publice și, în consecință, s'a conformat dispozițiunii alternativ din deciziunea acestui Comitet cu No. 690/935, prin care a fost obligată, fie a face formele în vederea expropriării terenului, proprietatea reclamantului, fie a-i libera autorizațiunea de construcție solicitată.

Că, în ceea ce privește susținerea reclamantului că prețul fixat de consiliul Sectorului I. galben pt. m. p. de teren expropriat ar fi inacceptabil, art. 39 din legea de expropriere prevede că în cazul când indemnitatea nu va putea fi regulată prin bună înțelegere, cifra ce se cuvine a plăti, se va fixa de către o comisie de arbitri.

Considerând că, în atari condițiuni, reclamantul nu are decât să urmeze calea arătată la cap. II. al legii de expropriere, fără însă ca evantumul, pretins insuficient, al indemnității, să poată duce la concluzia că Consiliul Sectorului I. galben ar fi refuzat să execute deciziunea acestei Comitet mai sus menționată.

Că, astfel fiind, cererea de față este nefondată și, în consecință, urmează a fi respinsă ca atare.

(Comit. Central de Rev. dec. No. 64 din 30 Ianuarie 1936. Preș. Dlui C. Georgescu-Vâlcea, prim-președinte, raportor : A. Păcurariu).

Drept civil.

51. CONTRACT DE VINDERE-CUMPĂRARE.

Condițiunile de stabilire a caracterului fictiv al contractului de vânzare-cumpărare făcut în dauna creditorilor. Acțiunea de tolerare. Acțiune paulină. Admisibilitate.

ÎN FAPT : Recl. a cerut ca pârâtul să fie obligat a tolera, să încaseze creanța sa de 28.751.— lei cap. și acces. prin execuție silită asupra imobilelor, transmise printr'un contract, intitulat de vindere-cumpărare, de la vânzătorii — debitorii ai reclamantului — către pârât. Tribunalul prin sentința atacată cu recursul de față a respins apelul pâr. contra sentinței Judecătorei, care a admis acțiunea de tolerare a recl.

ÎN DREPT : Contractul este a-se examina sub trei aspecte: a) dacă contractul este fictiv; b) dacă este o convenție mixtă, adică un act juridic, care în ce privește valoarea ce întrece contra prestațiunea, formează o donație, deci urmărilor și c) dacă, chiar fiind vorba de un contract oneros el s'a făcut de conivență între debitorii și terțiu (pârâtul) cu intenția de a păgubi pe creditor, cu alte cuvinte, condițiile

și împrejurările în cari a luat naștere contractul, formează baza unei acțiuni pauliene.

Din examinarea rezultatului probațiunii și debaterilor ce avut loc înaintea instanțelor de fond, Curtea a constatat, că sub toate cele trei aspecte, soluțiunea cauzei nu poate fi de cât aceea adusă de instanțele de fond, adică să admită acțiunea de tolerare.

Intr'adevăr, sub aspectul și în părarea că este vorba de un contract fictiv, instanțele de fond au stabilit starea de fapt cu aprecierea laborioasă a întregului conținut a pertractărei și al probațiunii și din examinarea lor Curtea le-a aflat în totul corespunzătoare; iar motivele, cari au dat naștere convingerei lor sunt expuse exact în sentință; mai departe sub al doilea aspect pe baza expertizelor făcute, constatând că valoarea reală a imobilelor este cu mult mai mare, de cât cea prevăzută în contract, instanțele de fond n'au comis nici un exces de putere la stabilirea stării de fapt în aceasta direcțiune și n'au comis violarea vreunei norme de drept în deducțiunile juridice trase, din contră s'a procedat corect și la stabilirea stării de fapt referitoare la valoarea reală a imobilelor și au tras legal și deducțiunea juridică, bazată pe norma de drept, că chiar dacă contractul nu este fictiv, totuși când prețul din contract este mai mic decât valoarea reală a obiectului vândut în partea care întrece contraprestațiunea, trebuie privită ca donațiune și deci urmărilor; tot astfel după cum și sub al treilea aspect adecă pentru cazul, dacă pârâtul, astfel cum afirmă, și-ar fi luat obligațiunea, ca pe lângă prețul prevăzut în contract, să mai plătească și unele sarcini ipotecare și altele neîntabulate afară de a reclamantului, totuși instanțele de fond, au apreciat și au motivat convingerea lor, că acest contract, chiar oneros fiind, s'a făcut în fraudă altor creditori printre cari și reclamantul și la această stabilire de fapt a ajuns pe baza depozițiilor unei întregi serii de martori pe care și Curtea le găsește că nu putea duce la altă stabilire a stării de fapt.

Considerând că în astfel de împrejurări și privită sub cele trei aspecte amintite, starea de fapt stabilită de instanțele de fond, fiind corect stabilite și deducțiunile iuridice bine trase, la care s'a aplicat legal normele de drept material, plângerea reclamantului pentru exces de putere și eroare grosieră de fapt s'a aflat neîntemeiată, din care motive respinge recursul ca nefondat.

Curtea de Apel Timișoara S. II-a, No. 3603/1933 din 31 Octomvrie 1935. Președintele și raportor: Dl. Nic. I. Crăciunescu, consilier).

52. Ardeal. — Ipotecă. — Nesolemnitate. — Procură. — Nu trebuie să fie notarială. — Soți. — Procură pentru constituirea ipotecii. — Necesitatea

unui act notarial. — Consecințe. — Nulitate relativă. — Ratificare.

Ipoteca nefiind un act solemn, în sistemul codului austriac, urmează că, procura pentru facerea unui atare act, nu trebuie să fie cuprinsă într'un act notarial. Prin derogare dela acest principiu, art. 23, legea VII—1886, cere act notarial — autentic — pentru procurile speciale între soți date în privința grevării unui imobil, aceasta în scopul evident de a ocroti pe anul din soți, față de celălalt, de influențele ce ar putea exercita asupra sa.

Procura verbală dată de recurența soțului ei, de a o semna pe actul de ipotecă, nu este valabilă. Actul de ipotecă făcut de soțul recurenței, în baza unei atari procuri, este însă numai anulabil, iar nu inexistent, deoarece pe de o parte actul de ipotecă nu este un act solemn, iar pe de altă parte art. 23 din legea mai sus arătată, ocrotind un interes pur particular, altfel ca actul făcut cu nerespectarea acestui text, urmează a fi lovit de o nulitate relativă, care poate fi înlăturată prin confirmarea ulterioară, prin partea aceluia în folosul căruia a fost edictată dispozițiunea. Face o justă aplicare a principiilor Curtea de fond când consideră, că actul de ipotecă făcut în asemeni condițiuni este izbit de o nulitate relativă și că recurența în urma confirmării acestui act, nu mai este în drept să ceară anularea lui și nici anularea intabulării. (C. Cas. S. I. Președ. d. S. Tipei, consilier, dec. Nr. 128-1934.)

53. Partaj. — Nerenunțare la succesiune. — Acțiune de împărțeață. — Citarea moștenitorilor. — Art. 686, 695 și 728, c. civ.

Cu toate că art. 686 c. civ. prevede că nimeni nu este obligat să facă acceptațiunea unei moșteniri ce i se cuvine, totuși nu este, însă, mai puțin adevărat că afâta timp cât moștenitorul nu a renunțat la moștenire în modul arătat la art. 695 c. civ., vocațiunea lui la succesiune nu a putut să înceteze și deci, el urmează a figura în instanța de partaj, chiar dacă n'ar fi făcut niciun act de acceptațiune împărțeață succesiunii neputând fi împiedicată prin neacceptarea ei, mai ales că potrivit art. 728 c. civ., nimeni nu poate fi obligat a rămâne în indiviziune. Curtea de Apel a făcut o bună aplicațiune a acestor principii menționând pe recurenți în instanță de partaj și în calitate de moștenitori ai defunctului lor frate, motivând soluțiunea aceasta pe considerațiunea, că recurenții n'au dovedit renunțarea la succesiunea fratelui defunct. (C. Cas. S. I. d-lui Al. Iuca, Dec. Nr. 753, c. civ.)

54. Partaj. — Creditori personali ai comoștenitorilor. — Partea indiviză. — Vânzarea părții indivize. — Licitație. — Art. 494, al. I. și II. pr. civ. și art. 1825 c. civ.

Art. 1825 c. civ. cuprinde, în ce privește pe moștenitorii indivizi, dispozițiuni identice celor din al. I al art. 494 pr. civ., și cari nu sunt contrarii dispozițiilor din al. II al art. 494 pr. civ. astfel că nu poate fii vorba de vre-o abrogare a art. 1825 c. civ. De altfel nu poate fi aplicabil art. 494 c. civ., al. 2 pr. civ. atunci când obiectul acțiunii îl formează eșirea din indiviziune cerută de un creditor al unuia din comoștenitori, acțiune guvernată de al. I, art. 494 pr. civ.

(C. Cas. S. I. Preș. dlui Al. Iuca, președinte, Dec. Nr. 638 din 6 Iulie 1934.)

55. Ardeal. — Ipotecă. — Cărți funduare. Inscripții. — Radiere. — Notarea procesului de radiere. — Aplicațiune.

Deoarece art. 12 din lege LIV din 1912 pentru punerea în aplicare a procedurii civile nu prevede modul în care se face notarea acțiunii de radiere urmează că nu se poate admite notarea în cartea funduară decât numai a acțiunilor ce sunt prevăzute în art. 135 din regulamentul de carte funduară. Art. 155 din regulamentul cărții funduare, prevede că dacă vre-un proprietar sau creditor intabulat în cartea funduară crede că vre-un drept intabulat — valabil la origină asupra bonului său, sau asupra creanței sale, s'a stins prin prescripțiune sau în alt mod, e liber să intenteze acțiunea de radiere și să solicite prin cerere deosebită notațiunea procesului. Din acest text, rezultă că numai atunci când este vorba de stingerea unei creanțe, se poate cere notarea procesului, prin care s'a sollicitat radierea din cartea funduară a ipotecei. Dacă însă proprietarul debitor nu pretinde că s'ar fi stins creanța, notarea procesului de radiere nu poate fi admisă. Dacă petiționarii nu susțin, prin cererea de notare a procesului de radiere, că creanța ar fi fost stinsă, ei numai la o convențiune nouă ar fi redus creanța ipotecară, în acest caz, cererea de notare a procesului de radiere neîntrând în prevederile art. 155, regulamentul cărții funduare nu se poate admite. (C. Cas. S. I. Preș. dlui V. Sandor, consilier, Dec. Nr. 1877-1933.)

56. LEGEA ACTELOR DE STARE CIVILA.

Cerere pentru a se stabili decesul unui individ, registrele de stare civilă fiind distruse din cauza războiului. Se judecă de Tribunal.

Conform art. 43 din legea arătată, dacă ambele exemplare ale registrului de stare civilă s'au pierdut sau au ajuns de neîntrebuințat, se vor reconstitui în elementele lor esențiale după cererea ministerului public, de către o comisiune alcătuită din 2 membrii dintre locuitorii comunei sub președinția unui judecător desemnat de Ministerul Justiției.

Aceste dispozițiuni au fost edictate de legiuitor în scopul de a se reconstitui registrul de stare civilă.

atunci când ambele lui exemplare s'au pierdut, sau au ajuns de neîntrebuințat.

Ele însă nu au nici-o rațiune și nu sunt aplicabile în cazul când se cere stabilirea ulterioară a unui fapt de stare civilă, deces, naștere, căsătorie, etc., izolat, declarat și înregistrat în termen în registrele de stare civilă, dar care din cauză distrugerii lor nu mai poate fi stabilit pe bază de asemenea registre.

În acest caz, stabilirea faptului de stare civilă urmează a se face conform dispozițiilor art. 53 din lege, după care partea interesată va putea servi în dovedirea lui de mijloacele dreptului comun, după ce va fi dovedit mai întâi prin orice mijloace, că se găsește în imposibilitate de a produce copia după actul se invoacă.

Potrivit art. 54 din lege în acelaș caz tribunalul este instanța competentă să constate, după cererea celor interesați sau a procurorului, faptul stării civile și să ordone înscrierea în registre după datele stabilite.

Necerându-se reconstituirea registrului de stare civile pe motiv, că ambele lui exemplare s'ar fi pierdut sau ar fi ajuns de neîntrebuințat, ci numai stabilirea unui fapt izolat de stare civilă și anume: constatarea decesului lui C. D. T. mort în anul 1915-1916, prezintăându-se că decesul său nu poate fi stabilit prin registrul de stare civilă în care el a fost înregistrat întrucât registrul a fost distrus, instanța competentă de a judeca cererea de față este, potrivit art. 54 din zisa lege Tribunalul.

(Cas. I. Dec. 1131 din 26 Iunie 1935. Preș. dlui Al. Iuca, președ.)

57. Art. 22 din legea VII/1886. — Nulitatea absolută a contractelor încheiate între soți, nefăcute în forma actului notarial public. — Predarea simbolică a creanțelor prin remiterea documentelor justificative de proprietate — Art. 427 C. C. A. — Documente la care se referă acest articol — Ardeal.

Conform paragr. 22 din Legea VII 1866 pentru validitatea contractelor acolo enumerate, între care figurează și contracte de cesiune (vezi alin. b.) încheiate între soți se cere un act notarial public, afară de contractele de donațiune privitoare la mobile, dacă obiectul donațiunii a fost predat, în care caz aceste contracte sunt valabile și fără să fi fost făcute în forma actului notarial public, (vezi alin. c)

Această formă a contractelor de mai sus cerându-se pentru validitatea lor este a se considera ca cerută *ad solemnitatem* și nu *ad probationem* și prin urmare nulitatea acestor contracte pentru lipsă și de forme este nulitatea absolută și poate fi invocată de oricine.

Paragr. 1932 C. C. A. prevede că contractul de cesiune se poate încheia cu titlul oneros sau gratuit.

Din dispoz. paragrafului 1397 C. C. A. reiese că cesiunea gratuită a unei creanțe este donație.

Prin urmare chiar dacă sub donațiile privitoare la mobile din alin. c. art. 22 de mai sus s'ar înțelege și cesiune de creanțe făcute în mod gratuit, pentru că după cum rezultă din paragrafurile 298, 299, 327 C. C. A. și creanțele sunt mobile, deși prin alin. b. art. de mai sus se cere în mod expres notarial public pentru validitatea contractelor de cesiuni dintre soți, fără să se facă distincție între cesiunile încheiate cu titlul oneros sau gratuit și atunci contractul de cesiune din chestie intervenit între reclamanta și soțul ei nu este valabil, pentru că obiectul de cesiune, fiind un drept de creanță a fostului soț al reclamantei față de pârât acest obiect prin simplă predare a obligației semnată de pârât, prin care el s'a obligat a plăti soțului reclamantei suma inacționată, nu poate fi considerat ca predat reclamantei și astfel contractul de cesiune din chestie ca să fie valabil a trebuit să fie făcut în forma de mai sus și nefiind întocmit în această formă el este nul.

De fapt conform paragrafului 427 C. C. A. creanțele pot fi predate și prin semn (simbol), predându-se documentele respective etc., dar precizând legiuitorul, că numai predarea documentelor justificative de proprietate adică prin care primitorul își poate justifica proprietatea creanței cedate, constituie predarea simbolică a creanței, de aici rezultă că art. de mai sus se referă numai la documentele la purtător, căci numai posesiunea acestora justifică și proprietatea lor, nu și altor documente cum este obligația din speșă. Pentru aceste acțiuni reclamantei a trebuit să fie resprinsă. (Judecătoria Mixtă Huedin jud. Cluj. Preșid. dlui dr. Vasile Feșciuc judec. Sentința Nr. C. 1532/1936 din 25 Mai 1936.)

58. Ardeal — Ordoanața Nr. 4420/1918, pentru dobândirea dreptului de uzufruct asupra unui imobil nu este necesar act, scris — Proba testimonială admisibilă.

Considerând că prin acest act scris — în spiritul ord. 4420/1918 — este a se înțelege un document care prin el însuși să constituie o dovadă a intrării, ceace implică în mod necesar ca actul să cuprindă toate elementele cari sunt de esența vânzării; nefiind admisibilă proba testimonială pentru complectare și stabilirea că actul este fictivă nu arată pe adevăratul proprietar; prin „*instreinare*” trebuind să se înțeleagă orice contract prin care proprietarul imobilului se obligă să cedeze altuia proprietatea. (Stefan Laday, Cod. civ. austr. vol. pag. 437.)

Considerând că ord. 4420/1918 referinduse la instrăinări, în înțelesul de mutațiuni a dreptului de proprietate, prevăzând numai pentru aceste cazuri

o derogatiune dela dr. comun, nu are aplicatiune când se cere stabilirea altor drepturi reale asupra imobilelor. — afară de dr. proprietate — și în aceste cazuri proba cu martori devine admisibilă (vezi mai recent: Decis. C. Apel, Cluj secția III-a Nr. C. 860/1935 — publicată în Jurisprudența C. de Apel din Ardeal Nr. 13 din 28 III. 1936, speța 78).

(Judecătoria rurală Jimbolia, Sentința Civilă Nr. C. 2587/1935 din 10 Martie 1936 Președinte și redactor dl. Silviu Paseu judecător-ajutor.)

Publicațiuni Oficiale.

Asociația generală a notarilor comunali din România.
No. 6-1936.

D-sale Domnului

R A D U R O Ș C U L E Ț
deputat

CONSTANȚA.

Consiliul de administrație al „Asociației generale a notarilor comunali din România”, are deosebita cinste, de a Vă aduce la cunoștință că în ședința sa din 8 Mai 1936, în unanimitate V'a proclamat

Membriu de Onoare al Asociației,

în semn de omagiu și recunoștință, pentru munca desinteresată, depusă din pur idealism și afecțiune — pentru promovarea intereselor acestui corp — cu ocazia votării legii administrative și advocaților.

București, la 8 Mai 1936.

Președinte,
G. MILENCOVICI.

Secretar general,
R. ARON.

Dl Anton Panait, Vice-Președintele Asociației Generale a Notarilor Comunali din România a fost însărcinat din partea Consiliului de Administrație a Asociației să remită adresa de mai sus Dlui Deputat Radu Roșculeț drept recunoștință din partea Asociației pentru munca depusă în interesul cauzei notarilor comunali din România.

ASOCIAȚIA GENERALĂ A NOTARILOR
COMUNALI DIN ROMÂNIA.

Secretariatul general.

No. 4-1936.

R E Z U M A T

din procesul-verbal No. 1 dresat în ședința Consiliului de administrație și Comisiei cenzorilor, ținută în București, localul Federației funcționarilor publici,

Str. Brezoianu No. 29, în ziua de 8-9 Mai 1936.

Se constată că sunt prezenți majoritatea membrilor consiliului și comisiei cenzorilor.

Se verifică și aprobă procesul-verbal încheiat în ședința Consiliului de administrație ținută în București în ziua de 20 Noemvrie 1935.

Se aprobă raportul președintelui asupra acti-

vității sale și colaboratorilor, dela ultima ședință și până azi, în special asupra aceleia depusă la votarea legii administrative și legea de modificarea legii advocaților.

Consiliul de administrație și Comisia cenzorilor aduce și exprimă mulțumiri protocolare Dlui **Ministru D. Iuca**, Dlor parlamentari **O. Furlugeanu, Radu Roșculeț, Dr. A. Milea, Dr. N. Cozma, D. Gafton, E. Labonțiu, Dr. Hențiu, Col. Petrescu, L. Nasta**, Dlor senatori **N. Birtea, M. Manolescu, Jumanca, Pleș, Fenyés, Taflan**, pentru sprijinul dat corpului notarial la votarea legii administrative și legii de modificarea legii advocaților.

Asemenea exprimă mulțumiri Dlor colegi **Gh. Milencovici, A. Lighezan, A. Rațiu** în frunte cu Dl președinte **Alexandru Comșia**.

În semn de omagiu și recunoștință Dl deputat **Octav Furlugeanu** este proclamat președinte de onoare, iar Dl deputat **Radu Roșculeț** membru de onoare al Asociației notarilor comunali din România.

Se ia la cunoștință și aprobă raportul Comisiei cenzorilor asupra situației de cassă a fondului general, al revistei și căminului.

În baza acestui raport Dnii casieri, în special cel al fondului revistei, sunt invitați a se conforma întru toate legii contabilității publice și a timbrului, urmând ca registrele ordonanțelor de plată să fie predate imediat Dlui președinte.

Data adunării generale urmează a se fixa de către Dl președinte.

Se aprobă cheltuelile extraordinare în sumă de Lei 150.904, cu încuviințarea Consiliului de administrație și aprobarea Dlui **N. Budescu** președintele Filialei din Sibiu, prezent în ședință, ca pretenziunea Dlui **Milencovici** să fie decontată la jud. Sibiu.

Consiliul de administrație desaproabă actul de dizidență al Organizației din județul Constanța, invită pe Dl **Anton Panait** vicepreședinte, notar în județul Constanța să se solidarizeze cu conducerea centrală și-l încredințează ca printr-o circulară să cheme la luptă comună toate Organizațiile județene din Vechiul Regat.

Se ia la cunoștință și primește demisia Dlui președinte **Alexandru Comșia**, căruia Consiliul de adm. și Comisia cenzorilor îi exprimă mulțumirile sale și ale Asociației pentru munca depusă în interesul notarilor comunali, rugându-l să dea sprijinul său și în viitor.

Dl **Alexandru Comșia** promite că va rămâne și în viitor soldat credincios al Asociației.

Cu majoritate de voturi este ales și proclamat președinte Dl **Gheorghe Milencovici**, notar comunal în Bocea-Montană, județul Caraș.

Noul ales mulțumind pentru încrederea depusă în persoana sa, declară că este hotărât ca prin mu-

ca sa și ajutorul colegilor să ducă la bun sfârșit lupta începută pentru drepturile notarilor comunali.

Compunerea proiectului de buget pe anul 1936 și modificarea statutelor, în urma descompletării ședinței, se amână pentru ședința viitoare.

Vorumloc la 15 Mai 1936.

Secretar general, **R. Aron.**

ASOCIAȚIA NOTARILOR CONSTANȚA

Nr. 45-1936. Iunie 18.

DOMNILOR NOTARI,

la Reședință.

Cu onoare vă aducem la cunoștință că în ziua de 6 Iunie a. e. împreună cu colegii Arghiropol și Panait, ne-am prezentat Dlui Director General din Ministerul de Interne, cu rugămintea a ne arăta cum se va face încadrările notarilor din Vechiul Regat și Basarabia. Răspunsul a fost — socotim — favorabil, în urma expunerilor făcute de noi și anume :

Pe la data de 20 Iunie a. e., comisiunea din care face parte și Dsa, va începe lucrările privitoare la încadrarea notarilor și că pentru Vechiul Regat și Basarabia, comisiunea va avea în vedere anii serviți, așa că cei ce au o vechime de câțiva ani în această funcțiune, vor fi încadrați la un timp de salarizare ridicat față de cel pe care astăzi îl primim.

Ne-am prezentat apoi Dlui Stancu Brădișteanu, președintele federației funcționarilor publici, care asemenea face parte din această comisiune și ascultându-ne n-a cerut să — formulăm un memoriu, care să cuprindă doleanțele notarilor. Memoriul a și fost înaintat din partea noastră celor în drept.

Dl Brădișteanu ne-a asigurat de tot sprijinul și nădejdea Dsale, este că salariul minim al unui notar va fi dela 3.000.— în sus, iar ce cele dela 1916 se găseau în funcțiune, vor fi încadrați în aceleași drepturi cu licențiași, putând avansa pe loc până la gradul de Director.

Totodată ne-a sfătuit să nu ne desbinăm în două asociații, deoarece legal nu va putea ființa, decât o singură asociație de notari pe țară.

Am expus modul cum am fost reprezentați cu ocazia votării legii administrative și ne-a răspuns că tot prin unire și înțelegere vom isbuti a se aduce modificarea art. din lege, care ne interesează, iar Dsa ca autoritate tutelară, va supraveghea în de aproape și ajuta asociația notarilor.

În fața acestei situații, rugăm pe colegi să revină asupra hotărârei luate la 6 Aprilie a. e. de a ne desface de colegii ardeleni, avându-se în vedere faptul, că în urma hotărârei adunării noastre și altele similare, Dl Comșa, președintele Asociației, la data de 9 Mai, s'a văzut nevoit a se retrage Consiliul de Administrație alegând în locul D-Sale de președinte pe Dl Gg. Milencovici, notar în Boeșa-Montană, jud. Caraș.

La adunarea generală să ne prezentăm strâns uniți, pentru a susține modificarea statutelor, în așa fel că interesele corpului notarilor să fie deopotrivă susținute, adică Ardealul fără Vechiul Regat, sau vice-versa să nu poată nimic face. S'a alegem luptători de inimă și dintr'o parte și dintr' alta, care să fie demni a ne reprezenta.

Județele care încă se mai găsesc neorganizate, le rugăm a se organiza cât mai curând pentru a putea să obținem cu un ceas mai devreme, drepturile ce cu toți urmărim.

Să nu dăm ocaziune ca urmașii să ne acuze de indolență.

D. I. Băcanu, președintele jud. Constanța.

A. Panait, prim-vicepreș. al Asoc. Gen. a Notarilor Comunali din România.

Din activitatea Asociației Notarilor din Jud. Cahul.

ADUNAREA GENERALĂ A ASOCIAȚIEI

NOTARILOR DIN JUD. CAHUL.

PROCES-VERBAL No. 2.

Ședința ordinară din 21 Iunie 1936.

Sub președinția d. **Vlad Matîșef**, notarul com. Capaclia, Răzeri, Președintele asociației din Județul Cahul.

Înainte de începere ședinței Dl Președinte ia cuvântul și salută prezența Dlui Prefect **T. Criepol**, Președinte de onoare și a dlui **I. Doca** Subprefect, Vice-Președinte de onoare, apoi expune doleanțele notarilor și secretarilor de plasă, aceste deziderate sunt :

Încadrarea și salarizarea, acordarea gradațiilor, să nu se facă nici un fel de rețineri din salar și să se stabilească în bugete indemnizația notarului între 1000—1500 lei lunar, pentru transport, locuință, încălzit și iluminat, la care dă drept legea. În același timp se face apel ca colegii să dea dovadă de solidaritate. După aceasta s'a păstrat un minut de reculegere pentru memoria **Pretorului Clement Budeseu** și celui ce a fost **T. Cepalo** notarul comunei Zărnești.

Dl Prefect mulțumește președintelui pentru frumosul discurs ținut, răspunde la deziderate și promite cel mai larg concurs și ca va satisface doleanțele invocate — asigurând că nu se va face nici o reținere din salar pe viitor și salariile vor fi expediate postal individual. Dl Subprefect de asigură deasemeni, de tot sprijinul său. Cu aceasta ocazie atât Dl Prefect, cât și Dl Subprefect ne dă unele îndrumări de serviciu. Dl Prefect părăsind sala, este frenetic ovațional.

Se procedează apoi la constituirea biroului, care se compune astfel : Președinte **Vlad Matîșef**, Vice-Președinte **N. Bugiulescu**, Secretar **M. Cecal** și

Scrutatori **I. Radu** și **I. Popa**.

Se face apelul nominal și să examinează formalitățile îndeplinite, constatându-se majoritatea legală și deci adunarea întrunită legal, Dl Președinte declară ședința deschisă.

Se citește conținutul telegramelor, cari s'au expediat **Majestății Sale Regelui, Dlui Ministru Ineuț și Dlui Ministru Iuca** (aplaude).

După aceasta se intră în ordinea de zi :

I. Dl Președinte citește darea de seamă asupra activității consiliului de administrație din cursul anului expirat, adunarea ia act și mulțumește pentru munca depusă.

II. Dl **I. Hasiade** dă citire raportului cenzorilor și remarcă că s'a realizat un venit de 20.657 lei, s'a cheltuit 11.428 lei și se află un sold de 9229 lei, iar actele fiind verificate, sunt în regulă.

III. Dl Casier **Manea** prezintă contul de gestiune pe exercițiul 1935-1936, de care adunarea luând cunoștință pe articole — la cheltueli fiind achitată suma de lei 5000 sub forma extrabugetară în contul cotizației cuvenită asociației generale, nefiind prevedere bugetară, adunarea dă descarcare întregii gestiuni pe 1935-1936 — cu un sold rezultat de 9229 lei.

IV. Se confirmă în comitetul de conducere d. **N. Bugiulescu**, ca Vice-Președinte și **V. Butuc** ca membru și pentru ca să fie reprezentat toate plășile din Județ se mai completează comitetul cu membrii ce se aleg conform art. 23 din Statutul Asoc. Generale și anume: **Ioan Hasiade**.

Totodată se adoptă în întregime Statutul Asoc. Generale.

V. Se alege ca cenzori pe anul în curs, colegii : **Ioan Radu, V. Chirfilov** și **V. Onofrei**, iar suplianți : **St. Zavrae, T. Popa** și **A. Lecața**.

VI. Se fixează că taxa de înscriere lei 50 pentru membrii activi și ca cotizațiune 20 lei lunar de fiecare coleg pentru asociația Județeană și 200 lei anual pentru Asociația Generală.

VII. Se aprobă bugetul asociației Județene pe exercițiul 1936-1937 după cum urmează :

La venituri	lei 26.029.—
La cheltueli	lei 26.029.—

VIII. a) La eventuale se ia cunoștință de adresa Dlui Prim Vice-Președinte al asociației generale și se hotărăște cu unanimitate de voturi asocierea noastră la Asociația Generală pentru unitatea organizației, protestând înființarea unei asociații regionale. Se cere reprezentarea tuturor provinciilor în conducerea asociației generale.

b) Se aduce la cunoștință cererea familiei fostului coleg **Cepalo**, prin care se cere un ajutor, adunarea luând act, aprobă un ajutor de 1500 lei, care se va expedia de Dl Casier — imediat — prin mandat postal.

c) Se solicită a se face încadrarea notarului pe grade și clase, întrucât nu a fost niciodată înaintat, cel mai mic grad după statut fiind impiegat, întrucât în alte servicii au fost avansați și cei mai mici funcționari.

Să se țină seamă că notarului i-se cere licență și să se aibă în vedere: meritul, studiile și vechimea.

Să se dea o salarizare echitabilă, care să-i asigure existența.

Să se acorde gradațiile în mod real, indiferent de studiile ce posedă, după cum beneficiază alte categorii de funcționari.

d) Nu se va face nici un fel de rețineri din salariu, afară de cotizațiile Asociației.

e) Indemnizația notarului în acest Județ va fi între 1000—1500 lei lunar.

f) Se proclamă, d. **D. Bânzar**, Șeful Serviciul Financiar, ca Vice-Președinte de onoare al Asociației.

g) Din soldul existent se vor acorda împrumuturi colegilor — aprobându-se în prezent 1000 lei d. **I. Hasiade**, 2500 lei d. **D. Manea** și 2500 lei d. **N. Bugiulescu**. Pe viitor aceste împrumuturi nu vor depăși 50% din sold. Procentul este de 6% și termenul nu va trece peste 6 luni. Se va elibera sub chitanță. Se vor achita, Casierului, lunar — personal sau prin rețineri.

Ședința se declară închisă la ora 15.

Drept care am dresat acest proces-verbale spre cele legale.

Președinte **Vlad Mătișef**.

Vice-Președinte **N. Bugiulescu**.

Membrii verifcatori: **Ion Radu, Ion Popa**.

Secretar: **M. Cecal**.

INFORMAȚIUNI

Aflăm că Dl **Gheorghe Milencovici** Președintele Asociației Generale a Notarilor Comunali din România însoțit de Secretarul General al acestei Asociații Dl **Romul Aron**, au fost la începutul lunii Iulie la București, unde a avut o importantă întrevedere cu Dl **Subsecretar de Stat D. Iuca** cu privire la stabilitatea în funcțiune și indemnizările de transport a notarilor comunali.

Rezultatul acestor întrevederi i-l vom publica în numărul viitor.

A V I Z.

Tuturor Domnilor notari din Circumscripția Curții Locale Administrative Cluj,

Aducem la cunoștința tuturor Domnilor notari din Circumscripția Curții Locale Administrative Cluj, că Domnul Dr. **JOE GHERMAN**, fost subprefect, prefect administrativ și inspector general administra-

tiv specializat în cauze administrative, a deschis birou advocațional în Cluj, Str. Regală No. 6.

Rugăm pe toți Domnii notari cari au cauze la numita Curte, a se adresa cu toată încredere.

Redacția.

A apărut și recomandăm

„INDREPTAR ADMINISTRATIV”

**— activitatea practică a autorităților locale —
de Alexandru I. Movilă,
primpretor.**

Conținând :

PARTEA I-a, care cuprinde : 1) **Noua lege administrativă** cu adnotări în text ; 2) **Indexul alfabetic** la legea administrativă ; 3) **Regulamente comunale model** redactate conform noii legi, privitoare la : Organizarea serviciilor comunale, despre impozite și taxe, despre taxe pt. dif. servicii organizate pt. uzul particular al locuitorilor, despre taxe pt. folosința bunurilor din domeniul public, despre înființări de cotizațiuni, referitor la paza de zi și de noapte în comună, la poliția rurală, la igienă și salubritate publică, edilitate, târguri și bălciuri, circulație, etc., etc.

PARTEA II-a, care cuprinde : 1) Generalități privitoare la organizarea comunelor ; 2) O privire retrospectivă asupra administrației locale române ; 3) Structura și activitatea consiliului comunal.

Condițiuni de procurare :

Un exemplar cu circa 400 pgini costă 150 Lei.

Pentru comenzi de 8 exemplare se trimite un exemplar **gratuit**.

La fiecare exemplar achitat anticipat se acordă o reducere de 15% (în acest caz un exemplar costă 130 Lei).

Comenzile se vor adresa direct autorului : **Pretura pl. Comloș, Jud. Timiș-Torontal.**

Expedierea se face contra ramburs.

La fiecare exemplar se află anexat un **act justificativ** reprezentând costul lucrării.

POȘTA REDACȚIEI.

Dlul CAROL WEISS, impiegat notarial Albești-Bistriței (jud. Năsăud).

Pentru schimbarea numelui înaintați cerere Ministerului Justiției invocând art. 10, pct. d) din Legea numelui publicată în Monitorul Oficial Nr. 83 din 8 Aprilie 1936.

La cerere anexați : 1) Extrasul de naștere, 2) Extrasul de căsătorie, 3) Certificat din partea Primăriei și Parchetului Tribunalului Bistrița că nu ați suferit vre-o condamnare pentru crimă sau delict, 4) Certificatul de cetățenie (în copie legalizată).

Cererea se va timbra cu Lei 660.— potrivit art. 4, paragr. 37 din Legea timbrului, plus timbrul de aviație Lei 2.— potrivit legii pentru fondul Național de aviație din 1936.

Cererea se va publica în extras și fără arătare de motive de trei ori la una lună interval în Monitorul Oficial, în două din zierele cotidiene cele mai răspândite din Capitală și într'un ziar din capitala județului în care domiciliați.

Tariful pentru publicarea în Monitorul Oficial este de Lei 150.—, pentru o publicație deci în total Lei 450.— Textul cererii în extras îl trimiteți spre publicare cu o cerere timbrată (8 plus 1) la Monitorul Oficial (București I., Bul. Elisabeta 29) însoțit de recepisa despre depunerea sumei de Lei 450.— la Administrația Financiară.

Publicați în zierele „Universul” și „Curentul” de trei ori la interval de o lună cererea în extras. Taxa de inserțiune conform tarifului. (Cereți informațiuni dela aceste ziare).

Numele de „Carol” numai prin botez îl puteți schimba (în cazul când nu ați fost botezat).

Dlul Ioan Șerban, avocat Năsăud : Articolul Dvs. „Intabulațiunea și prenotațiunea în Cartea funduară” se va publica în numărul viitor al Revistei.

Dlul Alexandru Movilă, primpretor : Articolul Dvs. „Evoluția Administrației locale și noua lege administrativă” din cauza aglomerării materialului îl vom publica în numărul viitor al revistei. Vă felicităm pentru frumoasa conferință ținută la Prefectura Județului Timiș-Torontal.

REDACȚIA.

**Cu mult regret am primit următoarea adresă :
Notariatul circ. Pojorta, Județul Făgăraș. Numărul 1015/1936, din 27 maiu 1936.**

DOMNULE REDACTOR,

Cu onoare Vă rog să binevoiți a nu ne mai trimite Revista „Administrația Română”, deoarece comuna NU MAI POATE SUPORTA ABONAMENTUL ACESTEI REVISTE.

Binevoiți a ne comunica costul ei de pe acest an adecă 1936 până în prezent.

D. e. m. s.

Notar, Maxim Motor.

Onor. Redacția și Administrația

Timișoara I., Strada 10 Mai No. 3.

Fără comentariu!

Către : Notariatul Comunei Rahova de jos (jud. Durostor).

La adresa Dvs. No. 2164 din 12 Iunie 1936, vă facem cunoscut, că lucrarea „Biblioteca Enciclopedică Administrativă” o puteți comanda la: Administrația Bibliotecii Enciclopedice Administrativă, **București II, Parcul Delavrancea, Alea A No. 4.**

Interesați-vă la adresa de mai sus asupra condițiilor de trimitere și costul celor 3 volume.

Redacția.